

اظهار نظر کارشناسی درباره:

«لایحه الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۳)»

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شماره مسلسل: ۱۹۲۷۶

کد موضوعی: ۲۳۰

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: اظهار نظر کارشناسی درباره: «لایحه الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۳)»

نام دفتر: مطالعات بخش عمومی (گروه بودجه)

تهیه و تدوین کنندگان: سعید جعفری (گروه بودجه)، مهدی سرمست (سیاست‌های مالیاتی)، مهتاب قراخانو (شرکت‌های دولتی)، پژمان اعلائی بروجنی (گروه کشاورزی و توسعه روستایی دفتر زیربنایی)،

همکاران: مهدخت متین، نرجس‌السادات عبدالمنافی جهرمی، محمد برزگر خسروی، امیرحسین بامتی طوسی

ناظران علمی: سیدعباس پرهیزکاری، محمدحسین معماریان
ویراستار ادبی: شیوا امین اسکندری

واژه‌های کلیدی:

۱. الحاق (۳)

۲. بودجه ۱۴۰۲

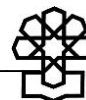
تاریخ انتشار: ۱۴۰۲/۷/۴

به نام خدا

فهرست مطالب

۱	چکیده
۱	خلاصه مدیریتی
۲	۱. مقدمه
۳	۲. اظهار نظر کارشناسی
۴۴	۳. جمع بندی
۴۴	منابع و مآخذ

اظهار نظر کارشناسی درباره:

«لایحه الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۳)»

چکیده

لایحه «الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۳)» با هدف دائمی‌سازی برخی تبصره‌های غیربودجه‌ای و کاهش تعداد تبصره‌های بودجه سالانه به مجلس ارسال شد. با توجه به اجرای قانون اصلاح مواد (۱۸۰) و (۱۸۲) قانون آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی که درج احکام غیربودجه‌ای (احکامی که به صورت مستقیم بر منابع و مصارف بودجه اثر نداشته باشد) در لایحه بودجه را محدود کرده، لازم است تا بررسی و تصویب لایحه الحاق (۳) در مجلس سرعت گرفته و پیش از ارسال لایحه بودجه سال ۱۴۰۳ ابلاغ شود. در غیر این صورت می‌توان انتظار داشت که اجرای صحیح آیین‌نامه داخلی مجلس با چالش همراه شود.

مطابق بررسی کارشناسی انجام شده، ۳۳ ماده از ۴۴ ماده ابتدایی لایحه الحاق بخشی از مقررات مالی به قانون تنظیم برخی از مقررات مالی دولت (۳) بدون تغییر و یا با انجام اصلاحاتی قابل قبول بوده و دایمی شدن آن توصیه می‌شود.

خلاصه مدیریتی

مسئله اصلی

لایحه «الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۳)» با هدف دائمی‌سازی برخی تبصره‌های غیربودجه‌ای و کاهش تعداد تبصره‌های بودجه سالانه به مجلس ارسال شد. با توجه به اجرای قانون اصلاح مواد (۱۸۰) و (۱۸۲) قانون آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی که درج احکام غیربودجه‌ای (احکامی که به صورت مستقیم بر منابع و مصارف بودجه اثر نداشته باشد) در لایحه بودجه را محدود کرده، لازم است تا بررسی و تصویب لایحه الحاق (۳) در مجلس سرعت گرفته و پیش از ارسال لایحه بودجه سال ۱۴۰۳ ابلاغ شود. در غیر این صورت می‌توان انتظار داشت که اجرای صحیح آیین‌نامه داخلی مجلس با چالش همراه شود.

نقاط قوت و ضعف لایحه

مطابق بررسی کارشناسی انجام شده، ۳۳ ماده از ۴۴ ماده ابتدایی لایحه الحاق بخشی از مقررات مالی به قانون تنظیم برخی از مقررات مالی دولت (۳) بدون تغییر و یا با انجام اصلاحاتی قابل قبول بوده و دایمی شدن آن توصیه می‌شود. شایان توجه است بخشی از مواد قوانین بودجه سنواتی نیز ماهیتی غیربودجه‌ای داشته و در لایحه الحاق (۳) دیده

نشده است،^۱ لذا ضروری است این مواد نیز به لایحه الحاق اضافه شود. البته به جهت جلوگیری از ایجاد مدخلی برای قانون‌گذاری غیر صحیح و تسریع فرایند تصویب لایحه الحاق (۳) در سال جاری لازم است تا برای احکام الحاقی پیشنهادی، محدودیت ایجاد شده و تنها تبصره‌های مصوب مجلس در قانون بودجه سال ۱۴۰۲ قابلیت افزوده شدن به لایحه الحاق (۳) را داشته باشند؛ زیرا در غیر این صورت می‌توان انتظار داشت سیلی از احکام متنوع و غیرمرتبط و دارای بار مالی به لایحه الحاق (۳) افزوده شوند.

پیشنهادات مرکز پژوهش‌ها

مطابق بررسی کارشناسی انجام شده، ۳۳ ماده از ۴۴ ماده ابتدایی لایحه الحاق بخشی از مقررات مالی به قانون تنظیم برخی از مقررات مالی دولت (۳) بدون تغییر و یا با انجام اصلاحاتی قابل قبول بوده و دایمی شدن آن توصیه می‌شود. همچنین با توجه به لزوم دائمی شدن تبصره‌های دارای ماهیت غیر بودجه‌ای و یا دارای ماهیت قانون دائمی و نه یک ساله در قانون بودجه سال ۱۴۰۲ و به دلیل محدودیت‌های ایجاد شده در اصلاحات اخیر قانون آیین نامه داخلی مجلس شورای اسلامی برای تصویب تبصره‌های غیر بودجه‌ای، تصویب کلیات لایحه الحاق ۳ از نظر کارشناسی توصیه می‌شود. به جهت تسریع تصویب لایحه مذکور تا پیش از ارسال لایحه بودجه سال ۱۴۰۳ پیشنهاد می‌شود تنها احکام مصوب مجلس در قانون بودجه سال ۱۴۰۲ قابلیت دائمی شدن در الحاق (۳) را داشته باشند.

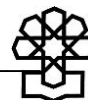
۱. مقدمه

لایحه «الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۳)» با هدف دائمی‌سازی برخی تبصره‌های غیربودجه‌ای و کاهش تعداد تبصره‌های بودجه سالانه به مجلس ارسال شد. با توجه به اجرای قانون اصلاح مواد (۱۸۰) و (۱۸۲) قانون آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی که درج احکام غیربودجه‌ای (احکامی که به صورت مستقیم بر منابع و مصارف بودجه اثر نداشته باشد) در لایحه بودجه را محدود کرده، لازم است تا بررسی و تصویب لایحه الحاق (۳) در مجلس سرعت گرفته و پیش از ارسال لایحه بودجه سال ۱۴۰۳ ابلاغ شود. در غیر این صورت می‌توان انتظار داشت که اجرای صحیح آیین‌نامه داخلی مجلس با چالش همراه شود.

شایان توجه است بخشی از مواد قوانین بودجه سنواتی نیز ماهیتی غیربودجه‌ای داشته و در لایحه الحاق (۳) دیده نشده است،^۲ لذا ضروری است این مواد نیز به لایحه الحاق اضافه شود. البته به جهت جلوگیری از ایجاد مدخلی برای قانون‌گذاری غیر صحیح و تسریع فرایند تصویب لایحه الحاق (۳) در سال جاری لازم است تا برای احکام الحاقی پیشنهادی، محدودیت ایجاد شده و تنها تبصره‌های مصوب مجلس در قانون بودجه سال ۱۴۰۲ قابلیت افزوده شدن به لایحه الحاق (۳) را داشته باشند؛ زیرا در غیر این صورت می‌توان انتظار داشت سیلی از احکام متنوع و غیرمرتبط و دارای بار مالی به لایحه الحاق (۳) افزوده شوند.

۱. گزارش مسلسل ۱۸۹۲۸.

۲. گزارش مسلسل ۱۸۹۲۸.

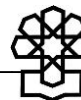

در این گزارش ضمن اظهارنظر کارشناسی درباره ماده ۱ تا ماده ۴۴ لایحه الحاق (۳)، پیشنهاد کارشناسی برای اصلاح یا حذف احکام نیز ارائه شده است. همچنین در گزارشی دیگر ماده ۴۶ تا انتهای لایحه الحاق ۳ مورد بررسی قرار خواهد گرفت و احکام الحاقی استخراج شده از قانون بودجه سال ۱۴۰۲ که از نظر کارشناسی تصویب آن توصیه می‌شود و ماهیت دائمی دارند پیشنهاد خواهد شد.

۲. اظهار نظر کارشناسی

در جدول زیر اظهار نظر کارشناسی درباره احکام ۱ تا ۴۴ لایحه الحاق (۳) و پیشنهاد حذف یا اصلاح حکم مربوطه ارائه شده است.

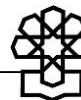
پیشنهاد‌های اصلاحی	نظر کارشناسی	ماده
	<p>۱. نظر به اینکه این ماده منجر به اصلاح مواد (۲) و (۳) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل‌وچهارم (۴۴) قانون اساسی می‌شود، باید از حیث تنقیحی و اصول قانون‌نویسی (موضوع بند «۹» سیاست‌های کلی نظام قانون‌گذاری ابلاغی ۱۳۹۸/۷/۶ مقام معظم رهبری)، در قالب اصلاح قانون مزبور، تهیه شود و مورد رسیدگی و تصویب قرار گیرد.</p> <p>۲. از حیث وجود اعضای غیروزیر و خارج از قوه مجریه در شورای اقتصاد، اعطای صلاحیت تصویب مذکور در ذیل این ماده به این شورا، با اصول شصتم و یکصدوسی‌وهشتم قانون اساسی، مغایر به نظر می‌رسد.</p> <p>۳. عبارت «مطالعات جامع» فاقد تعریف مشخص قانونی بوده و دارای ابهام است؛ باید حدود و ثغور مطالعات جامع معلوم شود. لذا به دلیل عدم شفافیت عبارت مزبور، ذیل این ماده با بند (۱۳) سیاست‌های کلی نظام اداری ابلاغی ۱۳۸۹/۱/۱۴ مقام معظم رهبری و جزء (۳) بند (۹) سیاست‌های کلی نظام قانون‌گذاری ابلاغی ۱۳۹۸/۷/۶ مقام معظم رهبری، مغایر به نظر می‌رسد.</p> <p>مفاد این حکم باید در قانون مرتبط یعنی قانون حمایت از توسعه صنایع پایین‌دستی نفت خام و میعانات گازی با استفاده از سرمایه‌گذاری مردمی و با تصریح بر اصلاح حکم ماده (۳) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل‌وچهارم (۴۴) قانون اساسی درج شود.</p> <p>۴. مطابق با بند «۶» نظر شماره ۱۰۳۶۶۶/۰۱۰۱ مورخ ۱۴۰۱/۱۲/۲۱ هیئت عالی نظارت بر حسن اجرای سیاست‌های کلی نظام در خصوص لایحه بودجه کل کشور سال (۱۴۰۲)، حکم این ماده به دلیل فراهم آوردن زمینه‌های فسادزا، مغایر بند «۱۹» سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی اعلام شد.</p>	<p>ماده ۱- به‌منظور تکمیل زنجیره نفت و گاز و ارزش‌آفرینی بیشتر به وزارت نفت اجازه داده می‌شود با رعایت قانون حمایت از توسعه صنایع پایین‌دستی نفت خام و میعانات گازی با استفاده از سرمایه‌گذاری مردمی - مصوب ۱۳۸۹/۴/۲۴ با اصلاحات و الحاقات بعدی - و سیاست‌های کلی اصل چهل‌وچهارم (۴۴) قانون اساسی از طریق شرکت‌های دولتی ذی‌ربط نسبت به سرمایه‌گذاری مشترک با بخش غیردولتی در پتروپالایشگاه‌ها از محل منابع داخلی حداکثر در سقف بیست (۲۰) درصد تأمین مالی خارجی (فاینانس) و یا تحویل نفت خام به پیمانکاران جهت تولید مواد پایه پتروشیمی و سوخت اقدام نماید.</p> <p>انجام مطالعات جامع و اخذ مصوبه شورای اقتصاد در این خصوص الزامی است و در اجرای قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی - ۱۳۸۷ - با اصلاحات و الحاقات بعدی وزارت نفت موظف به واگذاری سهم خود در پالایشگاه‌های مذکور در قالب بازار سرمایه ظرف یک سال پس از بهره‌برداری است.</p>
	<p>فراز آخر این ماده مغایر اصل یکصدوسی‌وهشتم قانون اساسی است؛ زیرا مراجع وضع مقررات دولتی و عناوین آنها باید به موارد مورد پذیرش در قانون اساسی محدود باشد.</p>	<p>ماده ۲- در راستای افزایش تولید نفت و گاز کشور و رفع موانع سرمایه‌گذاری، عواید حاصل و اصل قراردادهای شرکت‌های ذی‌صلاح اکتشاف و تولید ایرانی</p>

پیشنهادهای اصلاحی	نظر کارشناسی	ماده
	<p>پیشنهاد می‌شود با رعایت آیین‌نامه داخلی مجلس، مفاد این حکم به‌عنوان جزء «۳» به بندهای الحاقی به ماده (۱۰) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت، الحاق یابد.</p>	<p>با شرکت ملی نفت ایران به‌عنوان وثیقه و تضمین بازپرداخت اصل و سود تسهیلات دریافتی شرکت‌های مذکور از بانک‌ها و همچنین وثیقه و تضمین مورد نیاز در بازار سرمایه قابل پذیرش است اموال و دارایی‌هایی که توسط سرمایه‌گذار عامل تولید ایجاد شده است در مالکیت سرمایه‌گذار قرار می‌گیرد شیوه‌نامه اجرایی این ماده حداکثر ظرف مدت سه ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون توسط سازمان برنامه و بودجه کشور، وزارت نفت، وزارت امور اقتصادی و دارایی و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران ابلاغ می‌گردد.</p>
<p>به‌منظور حمایت از توسعه ابزارهای مالی و همچنین تسهیل معاملات ابزارهای مبتنی بر کالا، متن زیر به‌عنوان ماده (۱۰ مکرر) به قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب ۱۴۰۰ الحاق می‌گردد:</p> <p><u>تبدیل کالا به سپرده کالایی برای صاحب کالا، از پرداخت مالیات و عوارض معاف است و مالیات و عوارض خرید نهاده‌های آنها مسترد می‌شود و کلیه کالاهایی که در قالب گواهی سپرده کالایی در بورس‌های کالایی کشور پذیرش می‌شوند، مادامی که در هر یک از بورس‌های کالایی مورد مبادله قرار می‌گیرند مشمول نرخ صفر مالیاتی می‌باشند مالیات بر ارزش افزوده نمی‌باشند.</u></p> <p>در صورتی که کالای پشتوانه گواهی سپرده ماهیتاً مشمول مالیات بر ارزش افزوده باشد مالیات مذکور، تنها یک مرتبه و در زمان تحویل فیزیکی کالا پس از کسر اعتبار مالیاتی وصول خواهد شد و وظیفه پرداخت مالیات مذکور برعهده تحویل‌گیرنده نهایی کالای پشتوانه گواهی سپرده کالایی می‌باشد.</p>	<p>۱. باتوجه به اینکه گواهی‌های سپرده کالایی از نوع سایر کالا و خدمات مشمول مالیات بر ارزش افزوده نیستند و مشمول شدن آنها باعث اختلال در فرایند معامله در بورس کالا می‌شود ضروری است که معاف باشند. اما با توجه به سابقه یکی دو ساله این حکم در قوانین بودجه و مشکلات اجرایی پیش آمده از جمله ابطال بخشنامه‌های سازمان امور مالیاتی توسط دیوان عدالت اداری ضروری است که این متن به شرحی که آمده اصلاح و برایش شود تا تطابق بیشتری با سایر قوانین داشته باشد.</p> <p>۲. نظر به اینکه موضوع این ماده از یک حیث مشابه موارد ماده (۹) و (۱۰) قانون مالیات بر ارزش افزوده است، ولی از یک حیث دیگر متفاوت از آنهاست زیرا افزایش معافیت یا نرخ صفر نیست بلکه تغییر سازوکار است. بنابراین از نظر تنقیح قوانین اصول قانون‌نویسی (موضوع بند «۹» سیاست‌های کلی نظام قانون‌گذاری ابلاغی ۱۳۹۸/۷/۶ مقام معظم رهبری) باید این بند به‌عنوان ماده ۱۰ مکرر به قانون مالیات بر ارزش افزوده الحاق گردد تا انسجام و یکپارچگی قوانین رعایت شده و از سردرگمی فعالان اقتصادی جلوگیری شود.</p>	<p>ماده ۳- به‌منظور حمایت از توسعه ابزارهای مالی و همچنین تسهیل معاملات ابزارهای مبتنی بر کالا، مالیات بر ارزش افزوده کلیه کالاهایی که در قالب گواهی سپرده کالایی در بهابازار (بورس) های کالایی کشور پذیرش می‌شوند مادامی که در هر یک از بهابازار (بورس) های کالایی مورد مبادله قرار می‌گیرند مشمول نرخ صفر مالیاتی می‌باشند. در صورتی که کالای پشتوانه گواهی سپرده ماهیتاً مشمول مالیات بر ارزش افزوده باشد مالیات مذکور تنها یک مرتبه و در زمان تحویل فیزیکی کالا پس از کسر اعتبار مالیاتی وصول خواهد شد و وظیفه پرداخت مالیات مذکور برعهده تحویل‌گیرنده نهایی کالای پشتوانه گواهی سپرده کالایی می‌باشد.</p>

پیشنهاد‌های اصلاحی	نظر کارشناسی	ماده
<p>پرداخت مالیات مذکور برعهده تحویل‌گیرنده نهایی کالای پشتوانه گواهی سپرده کالایی می‌باشد.^۱</p>		
<p>متن زیر به‌عنوان ماده (۱۳) مکرر به قانون برنامه و بودجه الحاق می‌شود:</p> <p>وزرا و رؤسای ذی‌ربط دستگاه‌های موضوع ماده (۲۹) قانون برنامه پنج‌ساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مکلفند ظرف مدت سه ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون، فهرست شرکت‌های زیرمجموعه خود که مجموع سهام دولت و شرکت‌های دولتی در آنها کمتر از پنجاه درصد (۵۰٪) است را به‌همراه میزان سهام تحت تملک دولت در هر شرکت، به وزارت امور اقتصادی و دارایی، سازمان برنامه و بودجه کشور، کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی و دیوان محاسبات کشور ارسال کنند. سازمان برنامه و بودجه کشور موظف است اطلاعات مذکور را در پیوست ذی‌ربط لوایح بودجه سنواتی ارائه کند.</p> <p>وزارت امور اقتصادی و دارایی (خزانه‌داری کل کشور) با همکاری دستگاه‌های اجرایی فوق‌الذکر موظف است پرداخت سود سهام دولت در شرکت‌های فوق‌الذکر را از طریق شرکت‌های مادر در چارچوب قوانین و در مواعد مقرر قانونی به‌صورت مؤثر پیگیری کند. دولت (خزانه‌داری کل کشور) مکلف است سود و زیان، سود دریافتی و میزان سهام دولت در این شرکت‌ها را به تفکیک هر شرکت، در گزارش‌های عملکرد مالی دولت منعکس و به‌روزرسانی کند.</p>	<p>بند مذکور برای اولین بار در قانون بودجه سال ۱۳۹۸ مورد توجه قرار گرفت و هدف از تصویب آن، کسب اطلاعات درخصوص شرکت‌هایی است که دولت در آنها کمتر از ۵۰ درصد سهم دارد. تا پیش از تصویب این حکم در قانون بودجه سال ۱۳۹۸، تنها اطلاعاتی که درخصوص شرکت‌های مذکور در قوانین بودجه سنواتی درج می‌شد، میزان سود سهام دریافتی از این شرکت‌ها بود. با تصویب حکم قانون بودجه سال ۱۳۹۸، اطلاعات شرکت‌های مذکور در پیوست ۳ لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ ارائه شد اما به‌دلیل عدم تنفیذ حکم مورد نظر در قانون بودجه سال ۱۳۹۹، اطلاعات شرکت‌هایی که دولت در آنها کمتر از ۵۰ درصد سهام دارد، در لایحه بودجه سال ۱۴۰۰ ارائه نشد. مجدداً در قانون بودجه سال ۱۴۰۱، ارائه اطلاعات شرکت‌ها با سهام دولتی زیر ۵۰ درصد، مورد توجه قرار گرفت ولی با این تفاوت که اطلاعات مذکور به‌صورت عمومی و در قالب لوایح بودجه منتشر نشود که در طرح پیشنهادی نیز ارائه اطلاعات بدون انتشار عمومی مورد توجه قرار گرفته است. بر همین اساس پیشنهاد می‌شود اطلاعات شرکت‌هایی که دولت در آنها کمتر از ۵۰ درصد سهم دارد، در قالب لوایح بودجه سنواتی منتشر شود.</p> <p>در بند «۱»، استفاده از عبارت «دولت (خزانه‌داری کل کشور)» مخالف اصول قانون‌نویسی موضوع بند «۹» سیاست‌های کلی نظام قانون‌گذاری است؛ زیرا دولت و خزانه‌داری دو شخصیت حقوقی مستقل هستند و باید مشخص شود که صلاحیت موضوع حکم، به کدام شخص تعلق می‌گیرد.</p>	<p>ماده ۴- ۱. وزرا و رؤسای ذی‌ربط دستگاه‌های موضوع ماده (۲۹) قانون برنامه پنج‌ساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مکلفند ظرف مهلت سه ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون فهرست شرکت‌های زیرمجموعه خود که مجموع سهام دولت و شرکت‌های دولتی در آنها کمتر از پنجاه درصد (۵۰٪) است را به‌همراه میزان سهام تحت تملک دولت در هر شرکت، به وزارت امور اقتصادی و دارایی، سازمان برنامه و بودجه کشور، کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی و دیوان محاسبات کشور ارسال کنند. وزارت امور اقتصادی و دارایی خزانه‌داری کل کشور با همکاری دستگاه‌های اجرایی فوق‌الذکر موظف است پرداخت سود سهام دولت در شرکت‌های فوق‌الذکر را از طریق شرکت‌های مادر در چارچوب قوانین و در مواعد مقرر قانونی به‌صورت مؤثر پیگیری کند. دولت (خزانه‌داری کل کشور) مکلف است سود و زیان دریافتی و میزان سهام دولت در این شرکت‌ها را به تفکیک هر شرکت در گزارش‌های عملکرد مالی دولت منعکس و به‌روزرسانی</p>

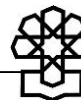
۱. ماده ۱۰- موارد زیر از پرداخت مالیات و عوارض معاف هستند و مالیات و عوارض خرید نهاده‌های آنها مسترد می‌شود:
الف) صادرات کالاها به خارج از کشور از طریق مبادی خروجی رسمی با ارائه پروانه سبز گمرکی صادره توسط گمرک یا برگ خروجی (در مورد صادرات کالا) و صادرات خدمات با ارائه قرارداد مربوط و گواهی انجام کار که به تأیید نزدیک‌ترین نمایندگی رسمی جمهوری اسلامی ایران در کشور مقصد رسیده باشد یا گواهی ارزآوری یا تأیید بانک مرکزی یا سایر اسناد و مدارک مثبت. صادرات کالاها و خدمات از قلمرو گمرکی سرزمین اصلی به مناطق آزاد تجاری- صنعتی خارج از نقاط جمعیتی که دارای تراز تجاری مثبت باشند، در صورتی‌که محصور بودن آنها به‌صورت سالانه به تأیید گمرک جمهوری اسلامی ایران برسد، مشمول این بند خواهد بود.
ب) خدمات معاوضه (سوآپ) نفت خام، فرآورده‌های نفتی (بنزین، نفت‌گاز، نفت کوره، نفت سفید، گاز مایع و سوخت هوایی)، گاز طبیعی و برق.

پیشنهاد‌های اصلاحی	نظر کارشناسی	ماده
<p>در قوانین بودجه سنواتی ردیف مشخص به موضوع این ماده اختصاص خواهد یافت.</p>	<p>پیشنهاد می‌شود با رعایت آیین‌نامه داخلی مجلس، به ترتیب اولویت یکی از گزینه‌های زیر انتخاب شود:</p> <p>۱. جزء «۱» این ماده به‌عنوان ماده (۱۳) مکرر به قانون برنامه و بودجه کشور مصوب ۱۳۵۱^۱ الحاق یابد.</p> <p>۲. جزء «۱» این ماده به‌عنوان تبصره «۲» به ماده (۴۴) قانون محاسبات عمومی کشور مصوب سال ۱۳۶۶ الحاق یافته و تبصره این ماده به تبصره «۱» تبدیل شود.</p>	<p>کند. در قوانین بودجه سنواتی ردیف مشخص به موضوع این ماده اختصاص خواهد یافت.</p>
	<p>در این جزء شرکت‌های دولتی به ثبت اطلاعات در سامانه یکپارچه مستقر در وزارت امور اقتصادی و دارایی تکلیف شده‌اند. جزء مذکور از قانون بودجه سال ۱۳۹۸ به‌صورت پیوسته در قوانین بودجه سنواتی تکرار شده و با توجه به ماهیت استمراری آن، بهتر است در قالب یک قانون دائمی مورد توجه قرار گیرد.</p> <p>۲. در بند «۲»، عبارت «شرکت‌ها و مؤسسات تابعه و وابسته» به‌جهت فقدان تعریف قانونی از اشخاص «تابعه» و «وابسته»، ابهام دارد و در نتیجه با بند «۹» سیاست‌های کلی نظام قانون‌گذاری مغایر است.</p> <p>پیشنهاد می‌شود با رعایت آیین‌نامه داخلی مجلس، به ترتیب اولویت و با توجه به انتخاب ناظر بر جزء «۱» این ماده، یکی از گزینه‌های زیر انتخاب شود:</p> <p>۱. جزء «۲» این ماده به‌عنوان تبصره «۱» به ماده (۱۳) مکرر به قانون برنامه و بودجه کشور مصوب سال ۱۳۵۱^۱ الحاق یابد.</p> <p>۲. جزء «۲» این ماده به‌عنوان تبصره «۳» به ماده (۴۴) قانون محاسبات عمومی کشور مصوب سال ۱۳۶۶ الحاق یابد.</p>	<p>ماده ۴</p> <p>۲. کلیه شرکت‌های دولتی، بانک‌ها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت شامل شرکت‌ها و مؤسسات دولتی که شمول قوانین و مقررات عمومی نسبت به آنها مستلزم ذکر یا تصریح نام است نظیر شرکت‌های تابعه وزارت نفت بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران و شرکت‌های تابعه سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران و شرکت‌های تابعه و مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی و دانشگاه آزاد اسلامی مکلفند پس از ابلاغ این قانون هر سه ماه یک بار نسبت به ثبت و به‌روزرسانی اطلاعات خود و شرکت‌ها و مؤسسات تابعه و وابسته در سامانه یکپارچه اطلاعات شرکت‌های دولتی و نهادهای عمومی غیردولتی مستقر در وزارت امور اقتصادی و دارایی اقدام کنند. وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است امکان دسترسی به اطلاعات سامانه مذکور را به‌صورت برخط برای سازمان‌های برنامه و</p>

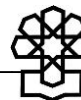
۱. ماده (۱۳)- کلیه دستگاه‌های اجرایی مکلفند برنامه سالیانه و بودجه سال بعد خود را همراه با اعتبارات جاری و عمرانی مورد نیاز طبق دستورالعمل تهیه بودجه به سازمان ارسال دارند.

پیشنهاد‌های اصلاحی	نظر کارشناسی	ماده
		بودجه کشور و اداری و استخدامی کشور و دیوان محاسبات کشور فراهم کند.
<p>۳. وزارت امور اقتصادی و دارایی، سازمان برنامه و بودجه کشور، سازمان اداری و استخدامی کشور، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور و سازمان بورس و اوراق بهادار مکلفند اقدامات لازم را برای برقراری ارتباط سامانه‌های الکترونیکی مرتبط اعم از سامانه جامع بودجه پایگاه اطلاعات کارکنان نظام اداری (پاکنا)، سامانه ملی ساختار، سامانه حقوق و مزایا و سامانه شناسه ملی اشخاص حقوقی کشور با سامانه یکپارچه اطلاعات شرکت‌های دولتی و نهادهای عمومی غیردولتی و تبادل اطلاعات به عمل آورند.</p> <p>وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است گزارش عملکرد این بند را هر سه ماه یکبار به کمیسیون‌های برنامه و بودجه و محاسبات، <u>اجتماعی</u> و اقتصادی مجلس شورای اسلامی ارائه نماید.</p>	<p>حکم بند «۳» ماده (۴) در واقع تکمیل اطلاعات سامانه یکپارچه شرکت‌های دولتی است که در جزء قبلی مورد اشاره قرار گرفت. براساس این جزء، اطلاعات مربوط به بودجه، نیروی انسانی، حقوق و مزایا و... در ارتباط با سامانه یکپارچه شرکت‌های دولتی قرار می‌گیرد که کاملاً مورد تأیید است.</p> <p>با توجه به وظایف و مسئولیت‌های کمیسیون اجتماعی مجلس در خصوص نظام اداری و استخدامی کشور ارائه گزارش به کمیسیون مذکور در ماده (۳) لایحه مورد تأکید است.</p> <p>پیشنهاد می‌شود با رعایت آیین‌نامه داخلی مجلس، به ترتیب اولویت و با توجه به انتخاب ناظر بر جزء «۱» این ماده، یکی از گزینه‌های زیر انتخاب شود:</p> <p>۱. جزء «۳» این ماده به‌عنوان تبصره «۲» به ماده (۱۳) مکرر به قانون برنامه و بودجه کشور مصوب ۱۳۵۱ الحاق یابد.</p> <p>۲. جزء «۳» این ماده به‌عنوان تبصره «۴» به ماده (۴۴) قانون محاسبات عمومی کشور مصوب سال ۱۳۶۶ الحاق یابد.</p>	<p>ماده ۴</p> <p>۳. وزارت امور اقتصادی و دارایی، سازمان برنامه و بودجه کشور، سازمان اداری و استخدامی کشور، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور و سازمان بورس و اوراق بهادار مکلفند اقدامات لازم را برای برقراری ارتباط سامانه‌های الکترونیکی مرتبط اعم از سامانه جامع بودجه پایگاه اطلاعات کارکنان نظام اداری (پاکنا)، سامانه ملی ساختار، سامانه حقوق و مزایا و سامانه شناسه ملی اشخاص حقوقی کشور با سامانه یکپارچه اطلاعات شرکت‌های دولتی و نهادهای عمومی غیردولتی و تبادل اطلاعات به عمل آورند.</p> <p>وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است گزارش عملکرد این بند را هر سه ماه یکبار به کمیسیون‌های برنامه و بودجه و محاسبات و اقتصادی مجلس شورای اسلامی ارائه نماید.</p>
<p>۴. شرکت‌های موضوع این ماده اعم از شرکت‌های دولتی و شرکت‌هایی که سهام دولت در آنها کمتر از پنجاه (۵۰) درصد است، از جمله شرکت‌های تابعه وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و سازمان انرژی اتمی ایران، مکلفند آمار نیروی انسانی خود را مطابق شیوه‌نامه چگونگی ثبت اطلاعات نیروی انسانی در سامانه یکپارچه نظام اداری حداکثر دو ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون در پایگاه اطلاعات</p>	<p>در خصوص بند «۴»:</p> <p>در این جزء، ثبت اطلاعات نیروی انسانی در پایگاه پاکنا مورد توجه قرار گرفته و از احکامی است که در قوانین بودجه سنواتی قبلاً تصویب شده است و با توجه به ماهیت استمراری جزء مورد نظر، بهتر است در یک قانون دائمی درج و تصویب شود. نکته‌ای که در خصوص این حکم وجود دارد، ارجاع صدر حکم به «شرکت‌های موضوع این ماده» است که مبهم بوده و معلوم نیست کدام بخش از ماده (۴) را</p>	<p>ماده ۴</p> <p>۴. شرکت‌های موضوع این ماده از جمله شرکت‌های تابعه وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و سازمان انرژی اتمی ایران، مکلفند آمار نیروی انسانی خود را مطابق شیوه‌نامه چگونگی ثبت اطلاعات نیروی انسانی در سامانه یکپارچه نظام اداری حداکثر دو ماه پس از</p>

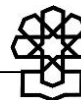
پیشنهادهای اصلاحی	نظر کارشناسی	ماده
<p>کارکنان نظام اداری (پاکنا) ثبت کرده تا مبنای محاسبه هزینه‌های نیروی انسانی (پرسنلی) در لوایح بودجه سنواتی قرار گیرد. سازمان اداری و استخدامی کشور مکلف است دسترسی لازم را به صورت برخط برای اخذ گزارش‌های لازم به وزارت امور اقتصاد و دارایی، سازمان برنامه و بودجه کشور و دیوان محاسبات کشور فراهم کند.</p>	<p>مورد نظر قرار داده است. بررسی قوانین بودجه سنواتی به‌ویژه بند «ط» تبصره «۲» قانون بودجه سال (۱۴۰۲) دلالت بر این دارد که مراد قانون‌گذار این بوده است که تمامی شرکت‌های زیرمجموعه وزرا و رؤسای ذی‌ربط دستگاه‌های موضوع ماده (۲۹) قانون برنامه پنج‌ساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران اعم از شرکت‌های دولتی و شرکت‌هایی که مجموع سهام دولت و شرکت‌های دولتی در آنها کمتر از پنجاه (۵۰) درصد است، آمار نیروی انسانی خود را مطابق شیوه‌نامه چگونگی ثبت اطلاعات نیروی انسانی در سامانه یکپارچه نظام اداری حداکثر دو ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون در پایگاه اطلاعات کارکنان نظام اداری (پاکنا) ثبت کنند. این نوع برداشت از قانون، علاوه بر اینکه با سابقه تقنینی حکم مندرج در بند «۴» ماده (۴) همخوانی بیشتری دارد، از لحاظ اقتصادی و مالی نیز از کارایی لازم برخوردار است؛ چراکه درست است که شرکت‌هایی که سهام دولت در آنها کمتر از پنجاه (۵۰) درصد است، در مالکیت دولت نبوده لکن مدیریت آنها در اختیار دولت است فلذا در صورت تحقق کسری‌های احتمالی، ورشکستگی و سایر موارد، این دولت است که در نهایت ملزم به اجرای تعهدات این شرکت‌ها می‌باشد. بنابر مراتب فوق، پیشنهاد می‌شود، عبارت «شرکت‌های موضوع این ماده» بدین نحو اصلاح شود: «شرکت‌های این ماده اعم از شرکت‌های دولتی و شرکت‌هایی که سهام دولت در آنها کمتر از پنجاه (۵۰) درصد است»</p> <p>با توجه به وظایف و مسئولیت‌های وزارت امور اقتصادی و دارایی در خصوص مواد (۳) و (۴) همچنین دسترسی برخط به گزارش‌های لازم برای این سازمان نیز باید پیش‌بینی شود.</p> <p>۱. در بند «۴» استفاده از واژه پرسنل به دلیل مغایرت با اصل (۱۵) قانون اساسی، محل ایراد است.</p> <p>۲. در بند «۴»، اولاً، واژه شیوه‌نامه باید مطابق اصل (۱۳۸) قانون اساسی به واژه آیین‌نامه تغییر یابد و ثانیاً، مرجع تصویب آیین‌نامه نیز باید براساس اصل (۱۳۸) قانون اساسی، معین شود.</p>	<p>لازم‌الاجرا شدن این قانون در پایگاه اطلاعات کارکنان نظام اداری (پاکنا) ثبت کرده تا مبنای محاسبه هزینه‌های نیروی انسانی (پرسنلی) در لوایح بودجه سنواتی قرار گیرد. سازمان اداری و استخدامی کشور مکلف است دسترسی لازم را به صورت برخط برای اخذ گزارش‌های لازم به سازمان برنامه و بودجه کشور و دیوان محاسبات کشور فراهم کند.</p> <p>۵. سازمان اداری و استخدامی کشور مکلف است با همکاری سازمان برنامه و بودجه کشور و وزارت امور اقتصادی و دارایی دستورالعمل احراز صلاحیت مدیران عامل و اعضای هیئت‌مدیره / هیئت عامل و همچنین افرادی که به نمایندگی صاحب سهم در شرکت‌ها به‌عنوان عضو هیئت‌مدیره هیئت عامل معرفی می‌شوند و همچنین دستورالعمل ساماندهی حقوق و مزایای مدیران عامل و اعضای هیئت‌مدیره / هیئت عامل شرکت‌های موضوع این ماده را با در نظر گرفتن اندازه و پیچیدگی فعالیت شرکت و نیز معیارهایی نظیر میزان تحصیلات رشته تحصیلی، سوابق تجربی و مدیریتی حداکثر دو ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون با رعایت قوانین تهیه و به تصویب هیئت وزیران برساند.</p> <p>تمامی شرکت‌های دولتی این ماده موظفند با رعایت تبصره «۳» ماده (۲۹) قانون برنامه پنج‌ساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، حقوق و مزایای مدیران مذکور را از زمان ابلاغ</p>

پیشنهاد‌های اصلاحی	نظر کارشناسی	ماده
<p>۶. حذف</p>	<p>پیشنهاد می‌شود با رعایت آیین‌نامه داخلی مجلس، به ترتیب اولویت و با توجه به انتخاب ناظر بر جزء «۱» این ماده، یکی از گزینه‌های زیر انتخاب شود:</p> <p>۱. جزء «۴» این ماده به‌عنوان تبصره «۳» به ماده (۱۳) مکرر به قانون برنامه و بودجه کشور مصوب سال ۱۳۵۱ الحاق یابد.</p> <p>۲. جزء «۴» این ماده به‌عنوان تبصره «۵» به ماده (۴۴) قانون محاسبات عمومی کشور مصوب سال ۱۳۶۶ الحاق یابد.</p> <p>درباره جزء «۵»</p> <p>با توجه به اینکه ضوابط و دستورالعملی برای احراز صلاحیت مدیران عامل و اعضای هیئت مدیره و همچنین حقوق و مزایای آنها براساس ویژگی‌های شرکت‌ها وجود ندارد، تصویب این جزء در قالب یک قانون دائمی مورد تأیید است.</p> <p>حکم بند «۵» به دلیل ماهیت تقنینی آن، قابل تفویض نیست، لذا مغایر اصل (۸۵) قانون اساسی است.</p> <p>حکم این بند به دلیل ارتباط موضوعی با احکام قانون مدیریت خدمات کشوری لازم است در متن قانون مذکور (صدر فراز اول جزء ناظر بر دستورالعمل احراز صلاحیت مدیران عامل و اعضای هیئت‌مدیره / هیئت عامل ذیل فصل هشتم و ذیل فراز اول جزء ناظر بر دستورالعمل ساماندهی حقوق و مزایای مدیران عامل ذیل فصل دهم) درج شوند.</p> <p>درباره جزء «۶»</p> <p>پیشنهاد می‌شود با رعایت آیین‌نامه داخلی مجلس، این بند به‌عنوان تبصره «۱۱» به قانون ممنوعیت تصدی بیش از یک شغل مصوب سال ۱۳۷۳ با اصلاحات و الحاقات بعدی آن، الحاق یابد.</p>	<p>دستورالعمل مذکور پرداخت نمایند. تخلف از این بند در حکم تصرف غیرقانونی در وجوه و اموال دولتی محسوب می‌شود.</p> <p>مفاد این ماده درخصوص شرکت‌هایی که دولت سهام‌دار اصلی نبوده اما مدیریت آنها براساس نظر دولت تعیین می‌گردد نیز جاری است.</p> <p>۶. عضویت هم‌زمان مقامات موضوع ماده (۷۱) قانون مدیریت خدمات کشوری و معاونین آنان و مدیران دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری و ماده (۵) قانون محاسبات عمومی کشور - مصوب ۱۳۶۶- و همچنین اعضای هیئت مدیره و کارکنان شاغل در کلیه پست‌های مدیریتی در شرکت‌های دولتی و شرکت‌های وابسته و تابعه مؤسسات عمومی غیردولتی در هیئت مدیره، مدیریت عاملی و سایر مدیریت‌های اجرایی شرکت‌های دولتی و شرکت‌های وابسته و تابعه این شرکت‌ها و شرکت‌های وابسته و تابعه نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی و سازمان‌ها اعم از زیرمجموعه خود و زیرمجموعه سایر دستگاه‌ها ممنوع است. سازمان‌ها و شرکت‌های دولتی و سازمان‌ها و شرکت‌های وابسته به مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی و شهرداری‌ها که به‌موجب اساسنامه آنها، اشخاص موضوع این بند عضو هیئت‌مدیره آنها هستند از شمول این حکم مستثنی می‌باشند. اشخاصی که براساس قوانین و مقررات از ممنوعیت حکم این بند</p>

پیشنهاد‌های اصلاحی	نظر کارشناسی	ماده
	<p>درباره جزء «۶»</p> <p>این جزء برای اولین بار در قانون بودجه سال ۱۳۹۸ تصویب شد ولی در عمل، مشکلاتی را برای شرکت‌های زیرمجموعه نهادهای عمومی غیردولتی و شهرداری‌ها ایجاد کرد. به همین دلیل در قوانین بعدی بودجه، سازمان‌ها و شرکت‌های دولتی و سازمان‌ها و شرکت‌های وابسته به مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی و شهرداری‌ها که به موجب اساسنامه آنها، اشخاص موضوع این جزء عضو هیئت‌مدیره هستند از شمول این حکم به‌درستی مستثنی شدند اما این اصلاح رافع تمام مشکلات این حکم نبوده و مجدداً برای شرکت‌ها ایجاد مشکل می‌کند. به این صورت که نیاز به تعداد بسیار بالایی از افراد حتی برای عضویت غیر موظف در هیئت‌مدیره شرکت‌های کوچک و عملیاتی موردنیاز خواهد بود که رویکرد مطلوبی نبوده و قدرت اعمال مدیریت بر شرکت‌های زیرمجموعه دستگاه‌ها را محدود می‌کند. لذا پیشنهاد می‌شود این جزء حذف شود.</p>	<p>مستثنی شده‌اند حق دریافت هیچ‌گونه حق‌الزحمه تحت هر عنوان برای شرکت در جلساتی که براساس قانون موظف به حضور در آن هستند را ندارند.</p>
	<p>حکم مورد نظر برای اولین بار در قانون بودجه سال ۱۴۰۰ تصویب شد و در قوانین بودجه سال‌های ۱۴۰۱ و ۱۴۰۲ نیز عیناً تکرار شده است. یکی از مشکلات اصلی واگذاری برخی از شرکت‌های دولتی، توثیق سهام آنها توسط بانک‌ها و مؤسسات اعتباری است و هدف از تصویب این حکم، حل مشکل مذکور است. لذا تصویب این حکم به‌صورت دائمی پیشنهاد می‌شود.</p> <p>نظر به اینکه این ماده منجر به اصلاح تبصره «۷۲» دائمی قانون بودجه اصلاحی سال ۱۳۵۲ و بودجه سال ۱۳۵۳ کل کشور با اصلاحات بعدی آن می‌شود، باید از حیث تنقیحی و اصول قانون‌نویسی (موضوع بند «۹» سیاست‌های کلی نظام قانون‌گذاری ابلاغی ۱۳۹۸/۷/۶ مقام معظم رهبری)، در قالب اصلاح قانون مزبور، تهیه شود و مورد رسیدگی و تصویب قرار گیرد.</p>	<p>ماده ۵- هرگونه توثیق سهام شرکت‌های دولتی مشمول واگذاری نزد مؤسسات مالی و اعتباری جهت اخذ تسهیلات جز با تأیید کتبی وزیر امور اقتصادی و دارایی ممنوع می‌باشد.</p>
	<p>به‌شرط عمل به تبصره این ماده «ناشر اوراق بهاداری که از ثبت معاف است، موظف است مشخصات و خصوصیات اوراق و نحوه و شرایط توزیع و فروش آن را طبق شرایطی که سازمان تعیین می‌کند، به سازمان گزارش کند»، تصویب این حکم مانعی ندارد. چراکه مشابه بند اول از ماده (۲۷) قانون بازار اوراق بهادار جمهوری</p>	<p>ماده ۶- انتشار انواع اوراق مالی اسلامی دولت اعم از اسناد خزانه اسلامی، اوراق مباحه عام و اوراق منفعت مشمول حکم ماده (۲۷) قانون بازار اوراق بهادار</p>

پیشنهاد‌های اصلاحی	نظر کارشناسی	ماده
	<p>اسلامی ایران هست و اوراق نام برده در عمل صرفاً تفاوت شکلی و ابزاری با «اوراق مشارکت» ذکر شده دارند و از نظر بار مالی، تأثیر بر بازار سرمایه و همچنین جریان‌های نقدی تفاوت چندانی ندارند.</p> <p>اسناد خزانه اسلامی، اوراق مرابحه عام و اوراق منفعت، دارای تعریف قانونی نیستند؛ لذا به دلیل عدم شفافیت این اصطلاحات، این ماده با بند «۱۳» سیاست‌های کلی نظام اداری و جزء «۳» بند «۹» سیاست‌های کلی نظام قانون‌گذاری، مغایر است.</p> <p>پیشنهاد می‌شود با رعایت آیین‌نامه داخلی مجلس، مفاد این حکم به‌عنوان بند «۱» به ماده (۲۷) قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران الحاق یافته و بندهای بعدی، متناسب با آن اصلاح شوند.</p>	<p>جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۸۴- با اصلاحات و الحاقات بعدی است.</p>
<p>ماده ۷- ایجاد هرگونه طلب جدید از دولت در صورتی مجاز است که از قبل، مجوز آن در قالب مبادله، موافقت‌نامه و یا تعهد و تضمین آن با مبنای قانونی همراه با اخذ شناسه یکتا توسط سازمان برنامه و بودجه کشور صادر و حسب مورد شناسه تعهدات تضامین صادر شده باشد. هر تمامی بدهی‌های دولت که به موجب قوانین خاص یا عام به‌روزرسانی می‌شود روش محاسبه به‌صورت ساده خواهد بود.</p>	<p>بخش اول این حکم با هدف ساماندهی تعهدات دستگاه‌های اجرایی نگارش شده است. اخذ شناسه یکتا برای تعهدات می‌تواند به پایش تعهدات دولت به‌صورت سامانه‌ای توسط سازمان برنامه و بودجه کمک نماید.</p> <p>در بخش دوم این حکم دولت قصد دارد تا روش محاسبه تمام بدهی‌های خود را به‌صورت ساده تعیین نماید. با توجه به آنکه محاسبه به‌روش ساده منجر به اختلاف قابل توجه هزینه استقراض (نرخ سود) با نرخ تورم می‌شود، انگیزه دولت برای به تعویق انداختن بدهی‌هایش زیاد شده و آثار سوءاقتصادی نکول دولت تشدید می‌شود. همچنین به‌جهت آنکه طلبکاران اصلی دولت یعنی شبکه بانکی و سازمان تأمین اجتماعی بدهی‌های خود به سایر اشخاص را به‌روش ساده محاسبه نمی‌کنند از این نحوه محاسبه متضرر خواهند شد.</p> <p>شایان ذکر است که این حکم در مجلس از لایحه بودجه سال ۱۴۰۲ حذف گردید.</p> <p>روش محاسبه به‌صورت ساده، مصرح در ذیل این ماده، به دلیل نداشتن تعریف قانونی، دارای ابهام است؛ لذا حکم این ماده به دلیل عدم شفافیت، مغایر بند «۱۳»</p>	<p>ماده ۷- ایجاد هرگونه طلب جدید از دولت در صورتی مجاز است که از قبل، مجوز آن در قالب مبادله، موافقت‌نامه و یا تعهد و تضمین آن با مبنای قانونی همراه با اخذ شناسه یکتا توسط سازمان برنامه و بودجه کشور صادر و حسب مورد شناسه تعهدات تضامین صادر شده باشد. در تمامی بدهی‌های دولت که به موجب قوانین خاص یا عام به‌روزرسانی می‌شود روش محاسبه به‌صورت ساده خواهد بود.</p>

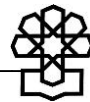
پیشنهاد‌های اصلاحی	نظر کارشناسی	ماده
	<p>سیاست‌های کلی نظام اداری و جزء «۳» بند «۹» سیاست‌های کلی نظام قانون گذاری است.</p> <p>پیشنهاد می‌شود با رعایت آیین‌نامه داخلی مجلس، مفاد این حکم در قانون مرتبط یعنی قانون محاسبات عمومی کشور به‌عنوان ماده (۷۲) مکرر ۲ درج شود.</p>	
<p>ماده ۸- مرجع رسیدگی و تأیید بدهی‌ها و مطالبات موضوع بند «پ» ماده (۱) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور - مصوب ۱۳۹۴- بر اساس مشخصات بدهی و مطالبات در آیین‌نامه‌ای به پیشنهاد مشترک سازمان برنامه و بودجه کشور و وزارت امور اقتصادی و دارایی تعیین می‌شود. بدهی‌ها و مطالبات دولت که مربوط به دستگاه اجرایی خاصی نباشد، براساس قواعد تعیین شده آیین‌نامه مذکور توسط سازمان برنامه و بودجه کشور و وزارت امور اقتصادی و دارایی به مرجع تعیین شده مذکور اعلام می‌شود.</p>	<p>مطابق با دستورالعمل کنونی بدهی و طلب دولت در سطح دستگاهی نیازی به تأیید مرجع ثالث مانند سازمان حسابرسی ندارد و با تأیید ذی حساب و رئیس دستگاه در حکم تأیید شده و قطعی تلقی می‌شود. برای ارقام بدهی و طلب فرادستگاهی دولت که متولی خاصی در سطح دستگاه‌های اجرایی ندارد حسب مورد مراجع متفاوتی تعیین شده است که عمدتاً سازمان حسابرسی است ولی هیئت نظارت بانک مرکزی و هیئت نظارت صندوق توسعه ملی و... نیز برای بدهی و طلب بانک / صندوق... از دولت تعیین شده است.</p> <p>لازم است تا مرجع رسیدگی و تأیید بدهی‌های دولت وابسته به نوع طلبکار (صندوق توسعه ملی، بخش خصوصی، شبکه بانکی) برای یک‌بار در قانون مربوطه (لایحه مدیریت بدهی) یا آیین‌نامه تعیین شود و محول کردن این موضوع به دستورالعمل در طی سال امر مطلوبی نیست.</p> <p>۱. تعیین مرجع رسیدگی و تأیید بدهی‌ها و مطالبات، توسط سازمان برنامه و بودجه کشور و وزارت امور اقتصادی و دارایی، به‌جهت داشتن ماهیت تقنینی این امر، مغایر اصول (۱۳۳) و (۸۵) قانون اساسی به نظر می‌رسد.</p>	<p>ماده ۸- مرجع رسیدگی و تأیید بدهی‌ها و مطالبات موضوع بند «پ» ماده (۱) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور^۱ - مصوب ۱۳۹۴- توسط سازمان برنامه و بودجه کشور و وزارت امور اقتصادی و دارایی تعیین می‌شود. بدهی‌ها و مطالبات دولت که مربوط به دستگاه اجرایی خاصی نباشد، براساس قواعد تعیین شده توسط سازمان برنامه و بودجه کشور و وزارت امور اقتصادی و دارایی به مرجع تعیین شده مذکور اعلام می‌شود.</p>

۱. پ) دولت موظف است از سال ۱۳۹۴ به بعد، هم‌زمان با ارائه لایحه بودجه، جدول بدهی‌ها و مطالبات قطعی شده و تعهدات دولت به اشخاص حقوقی خصوصی و تعاونی و مؤسسات عمومی غیردولتی و بانک‌ها و مؤسسات اعتباری و تعهدات آنها به دولت را که به تأیید سازمان حسابرسی کشور رسیده است، به مجلس شورای اسلامی ارائه کند.

تبصره - به‌منظور اجرای احکام مذکور در بندهای «ب» و «پ» این ماده، از ابتدای سال ۱۳۹۵ واحد جداگانه‌ای در وزارت امور اقتصادی و دارایی ایجاد می‌شود. این واحد موظف است خلاصه مطالبات، بدهی‌ها و تعهدات دولت را احصا و ثبت کند و علاوه بر گزارش‌های فصلی، گزارش‌های سالانه جهت ارائه به رئیس‌جمهور و مجلس شورای اسلامی تهیه نماید. گزارش‌های سالانه باید به تأیید سازمان حسابرسی کشور برسد. سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور موظف است با پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی، نسبت به اصلاح ساختار سازمانی وزارت امور اقتصادی و دارایی با رعایت قوانین و مقررات مربوط اقدام کند. شرح وظایف واحد مزبور مشترکاً توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور تهیه و ابلاغ می‌شود. سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور موظف است نیروی انسانی واحد مذکور را از محل نیروهای موجود در دولت و اعتبار مورد نیاز آن را از محل اعتبار برنامه تنظیم صورت عملکرد سالانه بودجه کشور تأمین کند.

آیین‌نامه اجرایی این ماده ظرف مدت دو ماه از تاریخ ابلاغ این قانون، به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

پیشنهاد‌های اصلاحی	نظر کارشناسی	ماده
	<p>۲. نظر به اینکه این ماده منجر به اصلاح تبصره ماده (۱) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور می‌شود، پیشنهاد می‌شود با رعایت آیین‌نامه داخلی مجلس، مفاد این حکم به انتهای بند «پ» ماده (۱) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور الحاق یابد و حکم آن بر حکم تبصره ماده (۱) حاکم باشد تا ابهامی متوجه رابطه این دو حکم نشود.</p>	
<p>«نرخ بیکاری، نرخ مشارکت، نرخ اشتغال ناقص، نرخ اشتغال غیررسمی، حجم ارزش افزوده کل و صنعت در استان و نرخ فقر به‌عنوان شاخص‌های مناطق و شهرستانهای غیر برخوردار از اشتغال موضوع این جزء محسوب شده و نحوه محاسبه و جزئیات آن با پیشنهاد سازمان برنامه و بودجه کشور به تصویب هیئت وزیران می‌رسد»</p>	<p>در رابطه با این حکم موارد زیر قابل بیان است:</p> <p>اول اینکه آمارهای لازم برای شناسایی مناطق غیربرخوردار در سطح شهرستان از اعتبار لازم برخوردار نیستند و آمارها تنها در سطح استان دارای اعتبارند.</p> <p>نکته دوم اینکه بهتر است شاخص‌های مناطق و شهرستان‌های غیربرخوردار در حکم درج شود. به این منظور پیشنهاد می‌شود نرخ بیکاری، نرخ مشارکت، نرخ اشتغال ناقص، نرخ اشتغال غیررسمی، حجم ارزش افزوده کل و صنعت در استان و نرخ فقر به‌عنوان شاخص در حکم درج شوند.</p> <p>۱. تعیین شاخص‌های مناطق و شهرستان‌های غیربرخوردار، ماهیت تقنینی دارد و واگذاری آن به تصویب هیئت وزیران، با صدر اصل (۸۵) قانون اساسی مغایر است.</p> <p>۲. مقنن در صدر جزء «۱» بند «پ» ماده (۳۲) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور، شاخص موضوع ماده (۹) لایحه را تعیین کرده است. لذا نظر به اینکه این ماده منجر به اصلاح جزء «۱» بند «پ» ماده (۳۲) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور می‌شود، پیشنهاد می‌شود با رعایت آیین‌نامه داخلی مجلس، مفاد این حکم جایگزین جزء «۱» بند «پ» ماده (۳۲) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور شود.</p> <p>۳. با توجه به حکم ماده (۱۲۲) قانون برنامه ششم، قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور، جزئی از قانون برنامه ششم توسعه است. مفاد این ماده لایحه که قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور را اصلاح کرده است، به‌منزله اصلاح مفاد قانون برنامه محسوب می‌شود؛ لذا طبق ماده (۱۸۱) قانون آیین‌نامه داخلی مجلس، تصویب این ماده نیاز به رأی دوسوم نمایندگان دارد.</p>	<p>ماده ۹- متن زیر به انتهای جزء «۱» بند «پ» ماده (۳۲) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور - مصوب ۱۳۹۵ - الحاق می‌شود:</p> <p>«شاخص‌های مناطق و شهرستان‌های غیربرخوردار از اشتغال موضوع این جزء با پیشنهاد سازمان برنامه و بودجه کشور به تصویب هیئت وزیران می‌رسد»</p>

پیشنهاد‌های اصلاحی	نظر کارشناسی	ماده
	<p>۴. مطابق با بند «۱۲» نظر شماره ۱۰۳۶۶۶/۰۱۰۱ مورخ ۱۴۰۱/۱۲/۲۱ هیئت عالی نظارت بر حسن اجرای سیاست‌های کلی نظام در خصوص لایحه بودجه کل کشور سال (۱۴۰۲)، حکم این ماده به دلیل ابهام در مضمون، مغایر اجزا «۳»، «۷» و «۸» بند «۹» سیاست‌های کلی نظام قانون‌گذاری است.</p>	
<p>ماده ۱۰- متن زیر جایگزین تبصره «۴» ماده (۳۹) قانون مالیات بر ارزش افزوده - مصوب ۱۴۰۰ می‌شود:</p> <p>مالیات و عوارض ارزش افزوده دریافتی از واحدهای تولیدی و پیمانکاران طرح (پروژه) های واقع در استان به حساب استان محل استقرار واحد تولیدی با رعایت جزء «۲» ماده (۳۸) و ماده (۳۹) این قانون مالیات بر ارزش افزوده - مصوب ۱۴۰۰ منظور می‌شود.</p> <p>سازمان امور مالیاتی کشور مکلف است پرونده‌های واحدهای تولیدی و خدماتی با شخصیت حقیقی یا حقوقی دارای یک محل فعالیت را که محل استقرار واحد تولیدی یا خدماتی آنها در استان محل استقرار دفتر مرکزی آنها نیست به اداره کل امور مالیاتی استان محل استقرار واحد تولیدی و خدماتی ارجاع منتقل نماید.</p> <p>مالیات و عوارض بر ارزش افزوده واحدهای خدماتی ملی به نسبت سهم هر استان از جمعیت کشور، به حساب خزانه استان ذیربط واریز می‌شود. سازمان امور مالیاتی مکلف است گزارش عملکرد این ماده را هر سه ماه یک بار به کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی و دیوان محاسبات کشور ارائه نماید.</p>	<p>با توجه به اینکه پیش از این در تبصره «۴» ماده (۳۹) قانون مالیات بر ارزش افزوده - مصوب ۱۴۰۰ آمده بود: «محل اخذ مالیات بر ارزش افزوده واحدهای تولیدی محل استقرار آنها می‌باشد.» بهتر است از جنبه تنقیح قوانین این تبصره در خود قانون مالیات بر ارزش افزوده اصلاح گردد.</p> <p>تفاوت این حکم با حکم تبصره «۴» ماده (۳۹) قانون مالیات بر ارزش افزوده، در این است که آن حکم محدود به واحدهای تولیدی بود و واحدهای پیمانکاری را شامل نمی‌شد، علاوه بر این سازوکار انتقال پرونده‌ها به استان محل استقرار و همچنین تکلیف واحدهای خدماتی ملی تعیین نشده بود.</p> <p>استفاده از واژه غیرفارسی پروژه، مغایر اصل پانزدهم قانون اساسی است.</p>	<p>ماده ۱۰- مالیات و عوارض ارزش افزوده دریافتی از واحدهای تولیدی و پیمانکاران طرح (پروژه) های واقع در استان به حساب استان محل استقرار واحد تولیدی با رعایت جزء «۲» ماده (۳۸) و ماده (۳۹) قانون مالیات بر ارزش افزوده - مصوب ۱۴۰۰ منظور می‌شود.</p> <p>سازمان امور مالیاتی کشور مکلف است پرونده‌های واحدهای تولیدی و خدماتی با شخصیت حقیقی یا حقوقی دارای یک محل فعالیت را که محل استقرار واحد تولیدی یا خدماتی آنها در استان محل استقرار دفتر مرکزی آنها نیست به اداره کل امور مالیاتی استان محل استقرار واحد تولیدی و خدماتی ارسال نماید.</p> <p>مالیات و عوارض بر ارزش افزوده واحدهای خدماتی ملی به نسبت سهم هر استان از جمعیت کشور، به حساب خزانه استان ذیربط واریز می‌شود. سازمان امور مالیاتی مکلف است گزارش عملکرد این ماده را هر سه ماه</p>

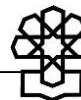
۱. ماده ۲۸- مالیات و عوارض موضوع مواد (۷)، (۲۶) و (۲۸) این قانون و جرمه‌های مربوط به آنها پس از کسر کسورات قانونی، به ترتیب زیر توزیع می‌شود:

۱. یک نهم از مالیات‌ها و عوارض وصولی ماده (۷) و بندهای «الف» و «ب» ماده (۲۶) این قانون به عنوان مالیات سلامت به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی اختصاص می‌یابد.

۲. باقی‌مانده، به نسبت مساوی سهم درآمد عمومی کشور و سهم شهرداری‌ها و دهیاری‌ها می‌باشد. سهم درآمد عمومی به عنوان مالیات به حساب خزانه‌داری کل کشور واریز می‌شود. سهم شهرداری‌ها و دهیاری‌ها به عنوان عوارض حسب مورد به حساب تمرکز وجوه اداره کل امور مالیاتی استان و حساب تمرکز وجوه وزارت کشور واریز می‌شود.

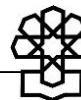
۲. ماده ۲۹- سهم شهرداری‌ها، دهیاری‌ها، روستاهای فاقد دهیاری و مناطق عشایری، براساس ترتیبات ذیل به حساب تمرکز وجوه وزارت کشور و حساب تمرکز وجوه اداره کل امور مالیاتی استان ذیربط نزد خزانه‌داری کل کشور برای توزیع بین شهرداری‌ها و دهیاری‌ها واریز می‌شود ...

پیشنهاد‌های اصلاحی	نظر کارشناسی	ماده
		یک‌بار به کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی و دیوان محاسبات کشور ارائه نماید.
حذف	<p>این حکم که در سال‌های اخیر در قوانین بودجه سنواتی تکرار شده است، نحوه توزیع عوارض ارزش افزوده موضوع بند «الف» ماده (۳۹) قانون مالیات بر ارزش افزوده را در شهرستان‌های تهران و اسلامشهر تغییر داده و این دو شهرستان را از قاعده کلی توزیع (۹۰ درصد براساس شاخص جمعیت و ۱۰ درصد براساس شاخص توسعه‌نیافتگی) استثنا نموده است و نسبت ثابت ۸۸:۱۲ را برای توزیع بین نقاط شهری و نقاط روستایی و عشایری پیشنهاد نموده است. تعیین این نسبت‌ها به صورت ثابت ابهامات زیر را به همراه دارد:</p> <p>۱. این نسبت‌ها (۸۸:۱۲) براساس چه منطق یا محاسبه‌ای تعیین شده است؟ و آیا تعیین یک نسبت ثابت در یک قانون دائمی، در شرایطی که جمعیت و توسعه‌یافتگی این مناطق پویا و قابل تغییر است، تصمیم صحیحی است؟</p> <p>۲. این قاعده توزیع به دنبال افزایش سهم کدام مناطق از اعتبارات است؟ نقاط شهری یا روستایی؟ حال تعیین این نسبت‌های جدید، دریافتی شهرداری‌ها و دهیاری‌ها را چه میزان متأثر می‌کند؟ برای نمونه، در شهرستان تهران ۹۹ درصد جمعیت ساکن نقاط شهری است. لذا براساس قاعده توزیع فعلی در قانون مالیات بر ارزش افزوده، حدود ۸۸٪ اعتبارات صرفاً براساس شاخص جمعیتی به شهرداری تهران تعلق خواهد گرفت که این میزان با در نظر گرفتن سهم شهر تهران از اعتبارات توزیعی براساس شاخص توسعه‌نیافتگی، بیشتر نیز خواهد شد. به این ترتیب، تعیین نسبت ۸۸:۱۲ موجب کاهش سهم شهرداری تهران و افزایش سهم دهیاری‌ها خواهد بود. این در حالی است که نیاز مالی این شهرداری، به ویژه در نقاط حاشیه‌ای شهر بسیار قابل توجه است.</p> <p>بررسی‌ها نشان می‌دهد که در شهرستان تهران ۹۹ درصد جمعیت در نقاط شهری و تنها یک درصد در نقاط روستایی و عشایری ساکن هستند. همچنین در شهرستان</p>	<p>ماده ۱۱- عوارض ارزش افزوده موضوع بند «الف» ماده (۳۹) قانون مالیات بر ارزش افزوده در شهرستان‌های تهران و اسلامشهر به نسبت هشتاد و هشت درصد (۸۸) در نقاط شهری و دوازده درصد (۱۲) در نقاط روستایی و عشایری آنها توزیع می‌شود.</p>

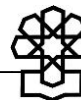
پیشنهاد‌های اصلاحی	نظر کارشناسی	ماده
	<p>اسلامشهر نیز سهم جمعیت شهری ۹۳ درصد است. شایان ذکر است ارائه خدمات به اغلب روستاهای واقع در حریم شهر تهران توسط شهرداری صورت می‌گیرد. نظر به اینکه این ماده منجر به اصلاح بند «الف» ماده (۳۹) قانون مالیات بر ارزش افزوده می‌شود، در صورت اصرار نمایندگان محترم بر تصویب این بند، پیشنهاد می‌شود با رعایت آیین‌نامه داخلی مجلس، مفاد این حکم به‌عنوان تبصره به بند «الف» ماده (۳۹) قانون مالیات بر ارزش افزوده الحاق یابد.</p>	
<p>پیشنهاد می‌شود عبارت «کلیه دستگاه‌های موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری و ماده (۲۹) قانون برنامه ششم توسعه» در قسمت ابتدایی حکم درج شود. کلیه مراکز درمانی اعم از دولتی، خصوصی وابسته به نهادهای عمومی، نیروهای مسلح، خیریه‌ها و شرکت‌های دولتی مکلفند ده درصد (۱۰) از حق الزحمه یا حق‌العمل گروه پزشکی که به‌موجب دریافت وجه صورتحساب‌های ارسالی به بیمه‌ها و یا نقداً از طرف بیمار پرداخت می‌شود را به‌عنوان علی‌الحساب مالیات کسر و به نام پزشک مربوط تا پایان ماه بعد از وصول مبلغ صورتحساب، به حساب سازمان امور مالیاتی کشور واریز کنند. مالیات علی‌الحساب این ماده شامل پرداخت‌هایی که به‌عنوان درآمد حقوق و کارانه مطابق قوانین بودجه سنواتی پرداخت و مالیات آن کسر می‌شود، نخواهد بود. حکم ماده (۱۹۹) قانون مالیات‌های مستقیم در اجرای این ماده جاری می‌باشد.</p>	<p>با توجه به عدم استفاده از پایانه‌های فروشگاهی توسط بخشی از صاحبان حرف و مشاغل پزشکی، مالیات علی‌الحساب، به‌عنوان ابزاری برای راستی‌آزمایی اظهارنامه مالیاتی، تا فراگیر شدن استفاده از پایانه مذکور، مثبت ارزیابی می‌شود. باین‌حال حکم حاضر از آن حیث که عبارت نهادهای عمومی در قوانین شناسایی نشده‌اند، دارای ابهام است. اصطلاح «نهادهای عمومی» به‌جهت نداشتن تعریف قانونی، ابهام دارد. لذا به‌دلیل عدم شفافیت، مغایر بند «۱۳» سیاست‌های کلی نظام اداری و جزء «۳» بند «۹» سیاست‌های کلی نظام قانون گذاری است. پیشنهاد می‌شود با رعایت آیین‌نامه داخلی مجلس، مفاد این حکم به‌عنوان ماده (۸۶) مکرر به قانون مالیات‌های مستقیم الحاق یابد.</p>	<p>ماده ۱۲- کلیه مراکز درمانی اعم از دولتی، خصوصی وابسته به نهادهای عمومی، نیروهای مسلح، خیریه‌ها و شرکت‌های دولتی مکلفند ده درصد (۱۰) از حق الزحمه یا حق‌العمل گروه پزشکی که به‌موجب دریافت وجه صورتحساب‌های ارسالی به بیمه‌ها و یا نقداً از طرف بیمار پرداخت می‌شود را به‌عنوان علی‌الحساب مالیات کسر و به نام پزشک مربوط تا پایان ماه بعد از وصول مبلغ صورتحساب، به حساب سازمان امور مالیاتی کشور واریز کنند. مالیات علی‌الحساب این ماده شامل پرداخت‌هایی که به‌عنوان درآمد حقوق و کارانه مطابق قوانین بودجه سنواتی پرداخت و مالیات آن کسر می‌شود، نخواهد بود. حکم ماده (۱۹۹) قانون مالیات‌های مستقیم در اجرای این ماده جاری می‌باشد.</p>
حذف	<p>با توجه به تعیین تکلیف زمان‌بندی الزام کلیه فعالیت‌های اقتصادی به نصب پایانه فروشگاهی و اتصال به سامانه مؤدیان در لایحه «الحاق پنج تبصره به ماده (۲) قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مؤدیان» (ثبت ۸۳۳)، نیازی به الزام جداگانه مشاغل پزشکی به این امر وجود ندارد. نظر به اینکه این ماده منجر به اصلاح ماده (۲) قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مؤدیان می‌شود، در صورت اصرار نمایندگان محترم بر تصویب این بند پیشنهاد</p>	<p>ماده ۱۳- کلیه صاحبان حرف و مشاغل پزشکی، پیراپزشکی، داروسازی، دامپزشکی و فروشندگان تجهیزات پزشکی که پروانه کار آنها توسط وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی و یا سازمان نظام پزشکی ایران صادر می‌شود و کلیه اشخاص شاغل در کسب‌وکارهای حقوقی اعم از وکالت و مشاوره حقوقی و خانواده مکلفند از پایانه فروشگاهی استفاده کنند.</p>

پیشنهاد‌های اصلاحی	نظر کارشناسی	ماده
	<p>می‌شود با رعایت آیین‌نامه داخلی مجلس، مفاد این ماده به ماده (۲) قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مؤدیان الحاق یابد.</p>	<p>با مستنکفین از اجرای این حکم مطابق قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مؤدیان - مصوب ۱۳۹۸ - برخورد می‌شود.</p>
	<p>با توجه به عدم شفافیت و همچنین فعالیت غیررسمی گسترده در عرضه این‌گونه بازی‌ها، امکان شناسایی و رصد در این موارد بسیار پایین است. لذا وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی (و حتی سازمان امور مالیاتی کشور) زیرساخت، ساختار و بستر لازم را جهت اخذ چنین عوارضی از عرضه‌کنندگان انواع بازی‌های خارجی قابل نصب در رایانه، تلفن‌های همراه و کنسول ندارد. از طرفی با توجه به نکات مذکور وضع عوارض می‌تواند باعث افزایش بخش غیررسمی و متضرر کردن بخش رسمی در این حوزه شود.</p> <p>در صورت ابقای حکم لازم است نحوه خرج‌کرد این منابع برای موضوع حمایت از توسعه بازی‌های داخلی با دقت انجام شده و بهتر است متولی این موضوع وزارت ارشاد در آیین‌نامه شود.</p> <p>تصریح بر واژه غیرفارسی کنسول، مغایر اصل (۱۵) قانون اساسی است؛ لذا باید این واژه حذف شود.</p>	<p>ماده ۱۴- سازمان امور مالیاتی کشور با همکاری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی موظف است از عرضه‌کنندگان انواع بازی‌های خارجی قابل نصب در رایانه تلفن‌های همراه و پیشانه بازی (کنسول) عوارضی معادل ده درصد (۱۰) قیمت فروش را اخذ و به حساب درآمد عمومی نزد خزانه‌داری کل کشور واریز نماید. وجوه حاصله در اختیار وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی (بنیاد ملی بازی‌های رایانه‌ای) قرار می‌گیرد تا مطابق قوانین بودجه سنواتی و پس از مبادله موافقت‌نامه با سازمان برنامه و بودجه کشور صرف حمایت از توسعه بازی‌های تولید داخل شود.</p>
	<p>این ماده و ماده بعد در سنوات گذشته در قالب یک حکم در قانون بودجه به‌منظور شفافیت درآمد و کلا و جلوگیری از فرار مالیاتی این صنف آورده می‌شده و در صورت اجرا مفید فایده است.</p> <p>تصریح بر واژه غیرفارسی کد، مغایر اصل (۱۵) قانون اساسی است؛ لذا باید این واژه حذف شود.</p> <p>پیشنهاد می‌شود با رعایت آیین‌نامه داخلی مجلس، مفاد این ماده به‌عنوان ماده (۱۹) مکرر به لایحه استقلال کانون وکلای دادگستری مصوب سال ۱۳۳۳ با اصلاحات بعدی آن الحاق یابد.</p>	<p>ماده ۱۵- وکلای عضو مراکز وکلا و کانون‌های وکلای دادگستری موظفند تمامی قراردادهای مالی با موکلان خود را در سامانه تنظیم قرارداد الکترونیکی قوه قضائیه ثبت و تنظیم نمایند. شناسه (کد) یکتای صادر شده برای هر قرارداد توسط سامانه قرارداد الکترونیک مبنای شناسایی مشاوران، وکلا و کانون‌های وکلای دادگستری در سامانه خدمات قضائی به‌منظور استخراج اطلاعات مالی مندرج در قرارداد و ابطال تمبر مالیاتی خواهد بود.</p>

پیشنهادهای اصلاحی	نظر کارشناسی	ماده
	<p>مطابق با جزء (۵-۵) تذکرات شماره ۱۰۲/۳۶۱۵۸ مورخ ۱۴۰۱/۱۲/۲۳ شورای نگهبان در خصوص لایحه بودجه کل کشور سال (۱۴۰۲)، عبارت «مراکز و کلا» به عبارت «مرکز و کلا، کارشناسان رسمی و مشاوران خانواده قوه قضائیه» اصلاح شود.</p>	
<p>قوه قضائیه مکلف است دسترسی برخط سازمان امور مالیاتی و مرکز و کلا، کارشناسان رسمی و مشاوران خانواده قوه قضائیه را به سامانه تنظیم قرارداد الکترونیکی فراهم نماید. سازمان امور مالیاتی مکلف است مالیات موضوع این قراردادها را به صورت الکترونیکی دریافت و مفاصاحساب مالیاتی آن را به صورت الکترونیکی در سراسر کشور صادر نماید. سازمان امور مالیاتی در صورت اثبات خلاف گویی اشخاص موضوع این بند، براساس اسناد و مدارک مثبته، علاوه بر پیگیری موضوع در مراجع قضائی، نسبت به اعمال جریمه مالیاتی به میزان دو برابر اختلاف کشف شده اقدام می نماید. عدم اجرای این حکم از سوی هر شخص حقیقی یا حقوقی استنکاف از اجرا محسوب می شود.</p>	<p>این ماده و ماده قبل در سنوات گذشته در قالب یک حکم در قانون بودجه به منظور شفافیت درآمد و کلا و جلوگیری از فرار مالیاتی این صنف آورده می شده و در صورت اجرا مفید فایده است.</p> <p>با توجه به عدم اجرای کامل این حکم در سنوات گذشته باید ضمانت اجراهای آن با عبارت های شفاف تقویت شود تا حکم قانونی الزام آور باشد. ضمناً مشابه این عبارت پیشنهادی در قانون بودجه سال ۱۴۰۰ وجود دارد.</p> <p>عبارت «عدم اجرای این حکم از سوی هر شخص حقیقی یا حقوقی استنکاف از اجرا محسوب می شود» در فراز آخر این بند دارای ابهام بوده و لذا مغایر بند «۱۳» سیاست های کلی نظام اداری و جزء «۳» بند «۹» سیاست های کلی نظام قانون گذاری است.</p> <p>پیشنهاد می شود با رعایت آیین نامه داخلی مجلس، مفاد این ماده به عنوان ماده (۱۰۳) مکرر به قانون مالیات های مستقیم الحاق یابد.</p>	<p>ماده ۱۶- قوه قضائیه مکلف است دسترسی برخط سازمان امور مالیاتی کشور و مرکز و کلا، کارشناسان رسمی و مشاوران خانواده قوه قضائیه را به سامانه تنظیم قرارداد الکترونیکی فراهم نماید. سازمان امور مالیاتی کشور مکلف است مالیات موضوع این قراردادها را به صورت الکترونیکی دریافت و مفاصاحساب مالیاتی آن را به صورت الکترونیکی در سراسر کشور صادر نماید. عدم اجرای این حکم از سوی هر شخص حقیقی یا حقوقی استنکاف از اجرا محسوب می شود.</p>
<p>ماده ۱۷- عبارت «هشتاد برابر» جایگزین عبارت «ده برابر» در تبصره ماده (۱۰۰) قانون مالیات های مستقیم اصلاحی ۱۳۹۴/۴/۳۱ می شود.</p>	<p>این حکم در خصوص مشاغل کوچک است که مالیات آنها به صورت برآوردی بدون ارائه اسناد مدارک محاسبه شود. با وجود اینکه ده برابر معافیت حقوق که در قانون فعلی مالیات های مستقیم آمده آستانه کوچکی است در سال های گذشته در قانون بودجه یا ستاد ملی کرونا یا شورای عالی هماهنگی اقتصادی این سقف به نصاب هایی مثل «سی برابر» «هفتاد برابر» یا «صد برابر» به منظور تسهیل امور مشاغل کوچک افزایش داده می شد.</p> <p>اما حکمی که در این لایحه آمده حاوی سه ایراد است: اولاً از نظر تنقیح قوانین بهتر است خود متن تبصره ماده (۱۰۰) قانون مالیات های مستقیم اصلاح گردد تا قوانین مالیاتی یکپارچه تر شود. ثانیاً حاوی ابهام است زیرا آستانه را دقیقاً مشخص نکرده و گفته است «حداکثر صد برابر». ثالثاً دادن اختیار به دولت (سازمان امور مالیاتی) در امور مالیاتی خلاف اصل (۵۱) قانون اساسی است. همچنین میزان «صد برابر</p>	<p>ماده ۱۷- به منظور تسریع و تسهیل رسیدگی به پرونده های مالیاتی اختیار سازمان امور مالیاتی کشور در تبصره ماده (۱۰۰) قانون مالیات های مستقیم در خصوص معافیت مؤدیان از انجام بخشی از تکالیف قانون مذکور از قبیل نگهداری اسناد و مدارک و ارائه اظهارنامه مالیاتی به حداکثر «صد برابر» معافیت موضوع ماده (۸۴) قانون مالیات های مستقیم افزایش می یابد.</p>

پیشنهاد‌های اصلاحی	نظر کارشناسی	ماده
	<p>معافیت حقوق» به‌خصوص با افزایش چشمگیری در معافیت حقوق در جریان بودجه ۱۴۰۲ اتفاق افتاد، آستانه بسیار بالایی است.</p> <p>نظر به اینکه این ماده منجر به اصلاح تبصره ماده (۱۰۰) قانون مالیات‌های مستقیم می‌شود، باید از حیث تنقیحی و اصول قانون‌نویسی (موضوع بند «۹» سیاست‌های کلی نظام قانون‌گذاری ابلاغی ۱۳۹۸/۷/۶ مقام معظم رهبری)، در قالب اصلاح قانون مزبور، تهیه می‌شد و مورد رسیدگی و تصویب قرار گیرد.</p>	
<p>ماده ۱۸- به دولت اجازه داده می‌شود در راستای سیاست‌های حمایت از تولید و متناسب با پیش‌بینی شرایط اقتصادی کشور، نرخ مالیات موضوع ماده (۱۰۵) قانون مالیات‌های مستقیم اشخاص حقوقی دارای پروانه بهره‌برداری از وزارتخانه‌های ذی‌ربط در فعالیت‌های تولیدی را حداکثر تا معادل هفت واحد درصد (۷) کاهش می‌یابد و معادل هجده واحد درصد (۱۸) تعیین و محاسبه نماید. این بخشودگی علاوه بر سایر معافیت‌ها بخشودگی‌ها و مشوق‌های قانونی اشخاص مذکور می‌باشد.</p>	<p>این تخفیف نرخ برای حمایت از تولید است و اصل آن اقدامی مفید و در راستای سیاست‌های کلی نظام است؛ اما واگذاری اختیار آن به دولت خلاف اصل (۵۱) قانون اساسی است. ضمناً عبارت «حداکثر» واجد ابهام است.</p> <p>۱. عبارت «اجازه داده می‌شود» به دلیل عدم شفافیت مغایر بند «۱۳» سیاست‌های کلی نظام اداری و جزء «۳» بند «۹» سیاست‌های کلی نظام گذاری است لذا باید به عبارت «مکلف است» تغییر یابد.</p> <p>۲. واژه «حداکثر» به دلیل عدم شفافیت و شناور بودن میزان کاهش مغایر بند «۱۳» سیاست‌های کلی نظام اداری و جزء «۳» بند «۹» سیاست‌های کلی نظام قانون‌گذاری و اصول (۵۱) و (۸۵) قانون اساسی است. (جزء ۵-۹- نظر شماره ۱۰۲/۳۶۱۵۸ در خصوص لایحه بودجه سال ۱۴۰۲، شورای نگهبان نیز مؤید همین نکته است.)</p> <p>پیشنهاد می‌شود با رعایت آیین‌نامه داخلی مجلس، مفاد این ماده به‌عنوان تبصره «۱» ماده (۱۰۵) به قانون مالیات‌های مستقیم الحاق یابد و شماره بقیه تبصره‌های آن ماده به متناسب اصلاح شود.</p> <p>۳. نظر به اینکه این ماده منجر به اصلاح ماده (۱۰۵) قانون مالیات‌های مستقیم می‌شود، باید از حیث تنقیحی و اصول قانون‌نویسی (موضوع بند «۹» سیاست‌های کلی نظام قانون‌گذاری ابلاغی ۱۳۹۸/۷/۶ مقام معظم رهبری)، در قالب اصلاح قانون مزبور، تهیه می‌شد و مورد رسیدگی و تصویب قرار گیرد.</p>	<p>ماده ۱۸- به دولت اجازه داده می‌شود در راستای سیاست‌های حمایت از تولید و متناسب با پیش‌بینی شرایط اقتصادی کشور نرخ مالیات موضوع ماده (۱۰۵) قانون مالیات‌های مستقیم اشخاص حقوقی دارای پروانه بهره‌برداری از وزارتخانه‌های ذی‌ربط در فعالیت‌های تولیدی را حداکثر تا معادل هفت واحد درصد (۷) کاهش داده و معادل هجده واحد درصد (۱۸) تعیین و محاسبه نماید. این بخشودگی علاوه بر سایر معافیت‌ها بخشودگی‌ها و مشوق‌های قانونی اشخاص مذکور می‌باشد.</p>

پیشنهاد‌های اصلاحی	نظر کارشناسی	ماده
<p>۱. وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است در راستای شفاف‌سازی حمایت‌های مالیاتی، سیاست اعتبار مالیاتی و گمرکی با نرخ صفر را جایگزین معافیت‌های مالیاتی و گمرکی قانونی مصرح در قانون مالیات‌های مستقیم و قانون امور گمرکی نموده و <u>سالانه فهرست تمامی معافیت‌ها، تخفیفات و ترجیحات مالیاتی و گمرکی را تهیه و میزان درآمد ازدست‌رفته دولت ناشی از موارد مذکور را به تفکیک محاسبه نماید.</u> این فهرست باید شامل حوزه فعالیت اشخاص، میزان درآمد مالیاتی و گمرکی محاسبه نشده در اثر این معافیت‌ها و استناد قانونی این معافیت‌ها باشد. وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است <u>فهرست مذکور و میزان محاسبه شده درآمد ازدست‌رفته دولت را هر سال به مجلس شورای اسلامی و سازمان برنامه و بودجه ارائه نماید.</u> سازمان برنامه و بودجه مکلف است سالانه فهرست مذکور و میزان پیش‌بینی شده درآمد ازدست‌رفته دولت برای سال بعد را در قالب <u>جدول مستقلى در پیوست لایحه بودجه درج نماید.</u></p> <p>۳. متن زیر جایگزین بند «ل» ماده (۱۳۹) قانون مالیات‌های مستقیم اصلاحی ۱۳۹۴/۴/۳۱ می‌شود:</p> <p><u>فعالیت‌های انتشاراتی و مطبوعاتی و قرآنی (دارای مجوز از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و دستگاه‌های ذی‌ربط)، فرهنگی و هنری که به‌موجب مجوز وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی انجام می‌شوند، تا سقف چهار برابر معافیت مالیاتی ماده (۸۴) این قانون معاف از مالیات و مازاد بر آن حسب مورد به نرخ ماده (۱۰۵) یا ماده (۱۳۱) این قانون مشمول مالیات است.</u></p>	<p>این حکم به‌منظور شفافیت‌های حمایت‌های دولت است. ولی در سال گذشته عبارت‌های مبهمی در این حکم آورده شده بود که اولاً تفسیرپذیر بود ثانیاً اجرای آن در یک سال غیرممکن بود (مثل سیاست جایگزینی اعتبار مالیاتی یا نرخ صفر که نیازمند بازطراحی کل قوانین مالیاتی است و با یک حکم کوتاه در بودجه غیرممکن است).</p> <p>مهم‌تر اینکه طبق تجارب جهانی و اصول علمی بهتر است میزان درآمد ازدست‌رفته دولت ناشی از معافیت‌های مالیاتی و گمرکی به‌صورت شفاف به انتشار عمومی دربیاید و در قالب پیوست بودجه باشد تا در برنامه‌ریزی‌های مالی سالانه بتوان آن را رصد و به آن توجه نمود.</p> <p>بند «۱» در مقام اصلاح قانون مالیات‌های مستقیم (از قبیل ماده (۱۴۶) مکرر^۱ آن) و قانون امور گمرکی (از قبیل ماده (۱۱۹) آن)^۲ است لذا پیشنهاد می‌شود با رعایت آیین‌نامه داخلی مجلس، مفاد بند «۱» این ماده به قانون مالیات‌های مستقیم و قانون امور گمرکی الحاق یابد و تصریح شود که بر مفاد این قوانین حاکم است.</p> <p>درباره بند «۲»:</p> <p>تصویب این بند به‌منظور ایجاد شفافیت مالی در دولت و رصد معافیت‌ها توصیه می‌گردد.</p> <p>۱. در بند «۲»، عبارت «دستگاه‌های اجرایی» با عنایت به تعاریف متعدد، دارای ابهام است.</p> <p>۲. در بند «۲» عبارت «جمعی - خرجی» فاقد تعریف قانونی است، لذا مغایر اصول قانون‌گذاری و قانون‌نویسی موضوع بند «۹» سیاست‌های کلی نظام قانون‌گذاری است.</p>	<p>ماده ۱۹- به‌منظور ایجاد شفافیت و اصلاح سیاست‌گذاری در معافیت‌های مالیاتی:</p> <p>۱. وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است در راستای هدفمندسازی معافیت‌های مالیاتی و گمرکی و شفاف‌سازی حمایت‌های مالی، سیاست اعتبار مالیاتی و گمرکی با نرخ صفر را جایگزین معافیت‌های مالیاتی و گمرکی قانونی مصرح در قانون مالیات‌های مستقیم و قانون امور گمرکی نموده و فهرست تمامی معافیت‌های مالیاتی و گمرکی و میزان معافیت آنها را مشخص نماید. این فهرست باید شامل حوزه فعالیت اشخاص، میزان درآمد مالیاتی و گمرکی محاسبه نشده در اثر این معافیت‌ها و استناد قانونی این معافیت‌ها باشد.</p> <p>۲. دستگاه‌های اجرایی موظفند معافیت‌ها و تخفیفات مالیاتی و گمرکی قانونی را به‌صورت جمعی - خرجی در حساب‌های مربوط به خود ثبت کنند عملکرد معافیت‌ها و تخفیفات گمرکی و مالیاتی به‌عنوان مالیات بر واردات وصولی گمرک جمهوری اسلامی ایران محسوب می‌شود.</p>

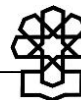
۱. ماده (۱۴۶) مکرر- معافیت‌های مذکور در مواد (۱۲۳)، (۱۳۴)، (۱۳۹) «به‌استثنای بندهای «الف»، «ب» و «ز» آن»، (۱۴۲)، (۱۴۳) و تبصره «۱» ذیل ماده (۱۴۳) مکرر) به‌عنوان مالیات به نرخ صفر منظور می‌شود.

۲. ماده (۱۱۹) - علاوه بر معافیت‌های مذکور در جدول تعرفه گمرکی ضمیمه آیین‌نامه اجرایی قانون مقررات صادرات و واردات و معافیت‌های دیگری که به‌موجب قوانین، تصویب‌نامه‌ها، موافقت‌نامه‌ها و قراردادهای مصوب مجلس شورای اسلامی برقرار شده است، موارد زیر نیز از پرداخت حقوق ورودی معاف می‌باشد: ...

پیشنهاد‌های اصلاحی	نظر کارشناسی	ماده
	<p>۳. مطابق با جزء (۵-۹) نظر شماره ۱۰۲/۳۶۱۵۸ مورخ ۱۴۰۱/۱۲/۲۳ شورای نگهبان، عدم تعیین میزان معافیت مالیاتی در بند «۳»، مغایر اصل (۵۱) قانون اساسی شناخته شد.</p> <p>درباره بند «۳»:</p> <p>معافیت کامل هنرمندان و فعالیتهای هنری تبعیض مالیاتی است و چه بسا موجب فرار مالیاتی و نارضایتی عمومی هم شده باشد. بنابراین لازم است این معافیت صرفاً تا آستانه مشخصی اعمال شود و پس از آن مشمول مالیات باشند.</p> <p>بند «۳» در مقام اصلاح بند «ل» ماده (۱۳۹) قانون مالیات‌های مستقیم^۱ است. اما حکمی که در این لایحه آمده حاوی دو ایراد است: اولاً از نظر تنقیح قوانین بهتر است خود متن بند «ل» ماده (۱۳۹) قانون مالیات‌های مستقیم اصلاح گردد تا قوانین مالیاتی یکپارچه‌تر شود. ثانیاً حاوی ابهام است زیرا آستانه را دقیقاً مشخص نکرده است و گفته «حداکثر معادل چهار برابر».</p> <p>درباره بند «۴»:</p> <p>به‌منظور تصریح بیشتر که این موارد معاف از مالیات نیستند این بند مفید است.</p> <p>بند «۴» در مقام اصلاح بند «ل» و تبصره «۱» ماده (۱۳۹) قانون مالیات‌های مستقیم^۲ است لذا پیشنهاد می‌شود با رعایت آیین‌نامه داخلی مجلس، مفاد بند «۴» این ماده به‌عنوان تبصره «۶» به ماده (۱۳۹) قانون مالیات‌های مستقیم الحاق شود.</p> <p>مطابق با جزء (۵-۱۰) نظر شماره ۱۰۲/۳۶۱۵۸ مورخ ۱۴۰۱/۱۲/۲۳ شورای نگهبان، عبارت «مؤسسات آموزشی» مندرج در بند «۴» ابهام دارد. لذا مغایر با بند</p>	<p>۳. معافیت مالیاتی در آمد سالانه مشمول اشخاص موضوع بند «ل» ماده (۱۳۹) قانون مالیات‌های مستقیم حداکثر معادل چهار برابر سقف مالیاتی ماده (۸۴) قانون مذکور است و مازاد بر آن حسب مورد به نرخ قانون مالیات‌های مستقیم مشمول مالیات است.</p> <p>۴. معافیت‌های مالیاتی تمام مؤسسات آموزشی از جمله مؤسسات کنکور دانشگاه‌ها اعم از کنکور سراسری و کنکورهای تحصیلات تکمیلی کارشناسی ارشد و دکتری و انتشارات کمک آموزشی، لغو می‌شود.</p> <p>۵. تبلیغات کالاها و خدمات داخلی در روزنامه‌ها و نشریات مشمول حکم جزء «۳» بند «ب» ماده (۹) قانون مالیات بر ارزش افزوده نمی‌باشد.</p> <p>۶. معافیت موضوع بند «ب» ماده (۱۵۹) قانون برنامه پنجم توسعه صرفاً نسبت به واحدهای صنعتی و معدنی که پروانه بهره‌برداری یا قرارداد</p>

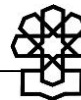
۱. بند «ل» ماده (۱۳۹) قانون مالیات‌های مستقیم مصوب سال ۱۳۶۶: «فعالیت‌های انتشاراتی و مطبوعاتی و قرآنی (دارای مجوز از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و دستگاه‌های ذی‌ربط)، فرهنگی و هنری که به‌موجب مجوز وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی انجام می‌شوند، از پرداخت مالیات معاف است».

۲. تبصره «۱»- وجوهی که از فعالیت‌های غیرانتفاعی و به‌منظور پیشبرد اهداف و وظایف اشخاص موضوع این ماده از راه برگزاری دوره‌های آموزشی، سمینارها، نشر کتاب و نشریه‌های دوره‌ای و ... در چارچوب اساسنامه آنها تحصیل می‌شود و سازمان امور مالیاتی کشور بر درآمد و هزینه آنها نظارت می‌کند، از پرداخت مالیات معاف است.

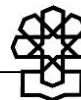
پیشنهاد‌های اصلاحی	نظر کارشناسی	ماده
	<p>«۱۳» سیاست‌های کلی نظام اداری و جزء «۳» بند «۹» سیاست‌های کلی نظام قانون گذاری است.</p> <p>درباره بند «۵»:</p> <p>۱. به موجب بند «ض» تبصره «۶» ماده واحد قانون بودجه سال ۱۴۰۱، مقرر شده است: «تبلیغات کالاها و خدمات داخلی در روزنامه‌ها و نشریات در سال ۱۴۰۱ مشمول حکم جزء «۳» بند «ب» ماده (۹) قانون مالیات بر ارزش افزوده نمی‌باشد.» که مراتب فوق صرفاً برای سال ۱۴۰۱ لازم‌الاجرا می‌باشد. توسعه ماده فوق در لایحه حاضر مثبت ارزیابی می‌شود.</p> <p>۲. پیشنهاد می‌شود با رعایت آیین‌نامه داخلی مجلس، مفاد بند «۵» این ماده با اصلاحات عبارتی، ذیل جزء «۳» بند «ب» ماده (۹) قانون مالیات بر ارزش افزوده را (یعنی عبارت «هرگونه تبلیغات کالاها و خدمات داخلی در روزنامه‌ها و نشریات») حذف کند.</p> <p>۳. مطابق با جزء (۵-۶) تذکرات شماره ۱۰۲/۳۶۱۵۸ مورخ ۱۴۰۱/۱۲/۲۳ شورای نگهبان در خصوص لایحه بودجه کل کشور سال (۱۴۰۲)، بند «۵» از لحاظ عبارتی بازنویسی شود.</p> <p>۶. در بند «۶»، قراردادهای فروش ذکر نشده است و از این حیث محل ابهام و چالش خواهد بود. لذا مغایر بند «۱۳» سیاست‌های کلی نظام اداری و جزء «۳» بند «۹» سیاست‌های کلی نظام قانون گذاری است.</p> <p>۴. مطابق با بند «۱۶» نظر شماره ۱۰۳۶۶۶/۰۱۰۱ مورخ ۱۴۰۱/۱۲/۲۱ هیئت عالی نظارت بر حسن اجرای سیاست‌های کلی نظام در خصوص لایحه بودجه کل کشور سال (۱۴۰۲)، حکم بند «۵» این ماده، به دلیل ابهام در مفاد آن، مغایر بند «۹» سیاست‌های کلی نظام قانون گذاری است.</p> <p>پیشنهاد می‌شود با رعایت آیین‌نامه داخلی مجلس، مفاد بند «۶» این ماده با اصلاحات عبارتی به ذیل بند «ب» ماده (۱۵۹) قانون پنجم توسعه الحاق یابد.</p>	<p>استخراج آنها طی دوره اجرای قانون مذکور صادر شده باشد جاری است.</p>

پیشنهاد‌های اصلاحی	نظر کارشناسی	ماده
	<p>مطابق با بند «۱۷» نظر شماره ۱۰۳۶۶۶/۰۱۰۱ مورخ ۱۴۰۱/۱۲/۲۱ هیئت عالی نظارت بر حسن اجرای سیاست‌های کلی نظام در خصوص لایحه بودجه کل کشور سال (۱۴۰۲)، حکم بند «۶» این ماده به دلیل کاهش انگیزه تولید، مغایر بند «۴» سیاست‌های کلی برنامه هفتم و از حیث ابهام در نحوه ارتباط آن با قوانین موجود فعلی مغایر بند «۹» سیاست‌های کلی نظام قانون‌گذاری است.</p>	
<p>ماده ۲۰- انواع خودروی سواری و وانت دو اتاق کابین دارای شماره انتظامی شخصی در اختیار مالکین اعم از اشخاص حقیقی و حقوقی که قیمت روز خودروی آنها بیش از پانزده میلیارد (۱۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال است نسبت به مازاد بر این مبلغ مشمول مالیات سالانه خودرو به نرخ دو (۲) درصد می‌گردند.</p> <p>۱. مأخذ محاسبه مالیات خودرو موضوع این ماده قیمت روز انواع خودرو با توجه به تاریخ ساخت یا واردات آن و صرفاً براساس مشخصات مالک خودرو مندرج در شناسنامه خودرو صادره توسط فرماندهی نیروی انتظامی (برگ سبز) به‌عنوان سند رسمی خودرو است که توسط سازمان امور مالیاتی کشور هر ساله تا پایان فروردین ماه تعیین و اعلام می‌گردد. مأخذ مزبور برای انواع خودرو که بعد از اعلام سازمان تولید یا وارد می‌شوند بلافاصله پس از تولید یا واردات آن توسط سازمان مزبور تعیین و اعلام خواهد شد. سازمان امور مالیاتی کشور مکلف است مراتب را به‌نحو مقتضی به اطلاع اشخاص مشمول برساند. کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی مکلفند مالیات سالانه مربوط به خودروهای تحت تملک خود و فرزندان کمتر از هجده سال و محجور تحت تکفل را حداکثر تا پایان بهمن ماه هر سال پرداخت نمایند. ثبت نقل و انتقال خودروهایی که به‌موجب این ماده برای آنها مالیات وضع گردیده است قبل از پرداخت بدهی</p>	<p>مالیات بر خودروهای لوکس یکی از مالیات‌های مفید برای ایجاد عدالت در جامعه و یک منبع درآمدی برای دولت است. اما نرخ یک درصد نرخ بسیار پایینی است و لازم است افزایش یابد.</p> <p>همچنین دادن اختیار تعیین سالانه نصاب قیمت پایه به دولت خلاف قانون اساسی است و لازم است در همین قانون تعیین تکلیف شود.</p> <p>۱. در بند «۲»، اعطای صلاحیت تغییر قیمت پایه به هیئت وزیران، مغایر اصول (۵۱) و (۸۵) قانون اساسی است.</p> <p>۲. واژه کابین مغایر اصل پانزدهم قانون اساسی است، لذا باید حذف شود. پیشنهاد می‌شود با رعایت آیین‌نامه داخلی مجلس، حکم این ماده به قانون مالیات‌های مستقیم الحاق یابد.</p>	<p>ماده ۲۰- انواع خودروی سواری و وانت دو اتاق (کابین) دارای شماره انتظامی شخصی در اختیار مالکین اعم از اشخاص حقیقی و حقوقی که قیمت روز خودروی آنها بیش از پانزده میلیارد (۱۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال است نسبت به مازاد بر این مبلغ مشمول مالیات سالانه خودرو به نرخ یک (۱) درصد می‌گردند.</p> <p>۱. مأخذ محاسبه مالیات خودرو موضوع این ماده قیمت روز انواع خودرو با توجه به تاریخ ساخت یا واردات آن و صرفاً براساس مشخصات مالک خودرو مندرج در شناسنامه خودرو صادره توسط فرماندهی نیروی انتظامی (برگ سبز) به‌عنوان سند رسمی خودرو است که توسط سازمان امور مالیاتی کشور هر ساله تا پایان فروردین ماه تعیین و اعلام می‌گردد. مأخذ مزبور برای انواع خودرو که بعد از اعلام سازمان تولید یا وارد می‌شوند بلافاصله پس از تولید یا واردات آن توسط سازمان مزبور تعیین و اعلام خواهد شد. سازمان امور مالیاتی کشور مکلف است مراتب را به‌نحو مقتضی به اطلاع اشخاص مشمول برساند. کلیه اشخاص حقیقی و</p>

پیشنهاد‌های اصلاحی	نظر کارشناسی	ماده
<p>مالیاتی مورد انتقال شامل مالیات بر دارایی، نقل و انتقال قطعی و اجاره ممنوع است. متخلفین از حکم این ماده در پرداخت مالیات متعلقه مسئولیت تضامنی دارند.</p> <p>۲- به دولت اجازه داده می‌شود براساس پیشنهاد سازمان برنامه و بودجه کشور و نرخ تورم اعلامی از سوی مرکز آمار ایران سالانه نسبت به کاهش یا افزایش قیمت پایه تعیین شده فوق‌الذکر اقدام و مراتب را ابلاغ نماید. نصاب مربوط به قیمت پایه در این ماده در ابتدای هر سال به میزان تغییرات شاخص قیمت مصرف‌کننده اعلامی مرکز آمار (مبنای محاسبه تورم)، به‌روز خواهد شد.</p>		<p>حقوقی مکلفند مالیات سالانه مربوط به خودروهای تحت تملک خود و فرزندان کمتر از هجده سال و محجور تحت تکفل را حداکثر تا پایان بهمن ماه هر سال پرداخت نمایند. ثبت نقل و انتقال خودروهایی که به‌موجب این ماده برای آنها مالیات وضع شده است قبل از پرداخت بدهی مالیاتی مورد انتقال شامل مالیات بر دارایی، نقل و انتقال قطعی و اجاره ممنوع است. متخلفین از حکم این ماده در پرداخت مالیات متعلقه مسئولیت تضامنی دارند.</p> <p>۲. به دولت اجازه داده می‌شود براساس پیشنهاد سازمان برنامه و بودجه کشور و نرخ تورم اعلامی از سوی مرکز آمار ایران سالانه نسبت به کاهش یا افزایش قیمت پایه تعیین شده فوق‌الذکر اقدام و مراتب را ابلاغ نماید.</p>
<p>ماده ۲۱- متن زیر به‌عنوان ماده (۱۱) به قانون مالیات‌های مستقیم الحاق می‌گردد:</p> <p>دارایی‌های ملکی اشخاص حقیقی و حقوقی شامل «واحدهای مسکونی و باغ‌ویلاهای گران‌قیمت (با احتساب عرصه و اعیان)» و «زمین‌های فاقد اعیانی دارای کاربری مسکونی، اداری و تجاری» واقع در محدوده و حریم شهرها، که ارزش روز آنها بیش از دویست میلیارد (۲۰۰.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال باشد به شرح بندهای زیر مشمول عوارض سالانه بر املاک گران‌قیمت می‌شوند. شناسایی و وصول مالیات این املاک برعهده شهرداری محل ملک است:</p> <p>۱-۱. نسبت به دویست میلیارد (۲۰۰.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال تا سیصد میلیارد (۳۰۰.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال یک در هزار</p> <p>۱-۲. نسبت به مازاد سیصد میلیارد (۳۰۰.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰)</p>	<p>نگهداری بیش از حد زمین‌های قابل استفاده در دست عده‌ای از مردم پدیده نامطلوب اقتصادی است؛ که باعث می‌شود علاوه بر حبس سرمایه‌های جامعه، قیمت زمین و مسکن افزایش یابد. همچنین رکود سرمایه در زمین موجب اختلال در فرایندهای اقتصادی خواهد شد و معماری و برنامه‌ریزی شهری را نیز با چالش‌هایی همراه می‌کند. مالیات سالانه زمین‌های بزرگ ساخته نشده در حریم شهری در کنار خانه‌های لوکس، به ایجاد توازن اجتماعی، به گردش افتادن سرمایه‌های راکد و سوق دادن آنها به سمت تولید، آسان‌تر شدن برنامه‌ریزی شهری و زیباتر شدن معماری شهرها کمک می‌کند. بنابراین پیشنهاد می‌شود همراه وضع مالیات بر خانه‌های گران‌قیمت، مالیاتی بر زمین‌های ساخته نشده گران‌قیمت نیز گرفته شود. درباره بند «۱»:</p> <p>نرخ‌های این مالیات در بودجه ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰ پلکانی بود و برای هدف عدالت بهتر است که نرخ پلکانی تصاعدی وضع شود.</p>	<p>ماده ۲۱-</p> <p>۱. واحدهای مسکونی و باغ‌ویلاهای مجاز که ارزش آنها با احتساب عرصه و اعیان بیش از دویست میلیارد (۲۰۰.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال باشد مازاد بر این مبلغ مشمول مالیات به میزان دو در هزار می‌شوند. این مالیات برعهده شخصی است که در ابتدای هر سال مالک واحدهای مسکونی و باغ‌ویلاهای مذکور می‌باشد.</p> <p>۲. واحدهای مسکونی و باغ‌ویلاهای در حال ساخت مشمول این مالیات نمی‌باشند.</p>

پیشنهاد‌های اصلاحی	نظر کارشناسی	ماده
<p>ریال تا چهارصد میلیارد (۴۰۰.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال دو در هزار ۱-۳. نسبت به مازاد چهارصد میلیارد (۴۰۰.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال تا پانصد و پنجاه میلیارد (۵۵۰.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال سه در هزار ۱-۴. نسبت به مازاد پانصد و پنجاه میلیارد (۵۵۰.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال تا هفتصد میلیارد (۷۰۰.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال چهار در هزار ۱-۵. نسبت به مازاد هفتصد میلیارد (۷۰۰.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال به بالا پنج در هزار. تبصره ۱- املاک مذکور در این ماده که خارج از محدوده و حریم شهرها قرار دارند، مشمول مالیات سالانه بر املاک گران‌قیمت با نرخ‌های فوق هستند. شناسایی و وصول مالیات این املاک برعهده سازمان امور مالیاتی کشور است. تبصره ۲- واحدهای مسکونی و باغ‌ویلاهای دارای پروانه ساختمانی فعال، مشمول این عوارض یا مالیات نمی‌باشند. تبصره ۳- وزارت راه و شهرسازی و سازمان ثبت اسناد و املاک کشور و شهرداری‌ها موظفند امکان دسترسی برخط (آنلاین) به اطلاعات مالکیت املاک مورد نیاز شهرداری‌های کل کشور و سازمان امور مالیاتی را در اختیار سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور و سازمان امور مالیاتی کشور قرار دهند. تبصره ۴- کلیه شهرداری‌های کشور و سازمان امور مالیاتی کشور موظفند در چارچوب ماده (۶۴) این قانون، نسبت به تعیین دارایی‌های مشمول و ارزش روز آنها، حداکثر تا پایان خردادماه هر سال اقدام کنند و مراتب را به‌نحو مقتضی و حداکثر تا پایان تیرماه هر سال به اطلاع اشخاص مشمول برسانند.</p>	<p>۱. حکم بند «۱» در خصوص مالیات دو در هزار نسبت به واحدهای مسکونی و باغ‌ویلاهای بیشتر از دویست میلیارد ریال، از آنجایی که میان واحدهای مسکونی و باغ‌ویلاهای بالاتر از مبلغ مذکور، درصد یکسان و واحدی در نظر گرفته شده است، مغایر عدالت مالیاتی، مذکور در بند «۴» سیاست‌های کلی برنامه هفتم توسعه است. بنابراین بهتر است مطابق پیشنهاد ارائه شده، نرخ پلکانی تصاعدی وضع شود. ۲. در بند «۱»، مالیات برعهده شخصی گذاشته شده است که در ابتدای سال مالک واحد مسکونی و باغ‌ویلا شناخته شده است. این عبارت برای جلوگیری از اخذ مالیات مضاعف از یک ملک در سال آورده شده ولی ممکن است میان اشخاص پرداخت‌کننده مالیات اختلاف نظر ایجاد شود. لذا پیشنهاد می‌شود به‌جای عبارت مذکور، در تبصره «۵» این عبارت آورده شود: «چنانچه مالکیت ملک مذکور تغییر نماید، پرداخت مالیات سالانه موضوع این ماده از سال انتقال، برعهده مالک جدید است.» ۳. بند «۲»، به دلیل عدم بیان ضوابط و ویژگی‌های خانه‌ها و باغ‌ویلاهای در حال ساخت، دارای ابهام است. آیا ملاک پایان ساخت، پروانه اتمام کار شهرداری است یا تأیید سازمان امور مالیاتی و.... درباره بند «۳» و «۵»: با توجه به تجارب جهانی و تجربه چند سال اجرا در ایران، این مالیات که property tax یا مالیات سالانه دارایی نام دارد بهتر است در اختیار شهرداری‌ها باشد تا دولت مرکزی. همچنین دادن اختیار تعیین سالانه نصاب قیمت پایه به دولت خلاف قانون اساسی است و لازم است در همین قانون تعیین تکلیف شود. ۴. در بند «۳» واژه آنلاین مغایر اصل پانزدهم قانون اساسی است، لذا باید حذف شود. ۵. مطابق با جزء (۵-۱۱) نظر شماره ۱۰۲/۳۶۱۵۸ مورخ ۱۴۰۱/۱۲/۲۳ شورای نگهبان، عبارت «به قیمت روز» در بند «۳» ابهام دارد؛ لذا مغایر با بند «۱۳»</p>	<p>۳. وزارتخانه‌های راه و شهرسازی و صنعت معدن و تجارت، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور و شهرداری‌ها موظفند امکان دسترسی برخط (آنلاین) به اطلاعات مالکیت املاک مورد نیاز سازمان امور مالیاتی کشور در حوزه امکان را در اختیار این سازمان قرار دهند. سازمان امور مالیاتی کشور مکلف است نسبت به تعیین دارایی‌های مشمول براساس ارزش قیمت روز آنها حداکثر تا پایان خردادماه هر سال اقدام نموده و مراتب را به‌نحو مقتضی به اطلاع اشخاص مشمول برساند. ۴. کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی مکلفند با رعایت قوانین مالیاتی مالیات سالانه مربوط به هر یک از واحدهای مسکونی و باغ‌ویلاهای تحت تملک خود و افراد تحت تکفل را حداکثر تا پایان بهمن ماه هر سال پرداخت نمایند. ثبت نقل و انتقال املاکی که به‌موجب این بند برای آنها مالیات وضع گردیده است قبل از پرداخت بدهی مالیاتی مورد انتقال شامل مالیات بر دارایی، نقل و انتقال قطعی و اجاره ممنوع است. متخلفین از اجرای این بند در پرداخت مالیات متعلقه مسئولیت تضامنی دارند. ۵. به دولت اجازه داده می‌شود براساس پیشنهاد سازمان برنامه و بودجه کشور و متناسب با نرخ تورم اعلامی از سوی مرکز آمار ایران سالانه نسبت به کاهش یا افزایش</p>

پیشنهادهای اصلاحی	نظر کارشناسی	ماده
<p>تبصره ۵- کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی مکلفند عوارض یا مالیات سالانه مربوط به هر یک از واحدهای مسکونی و باغ‌ویلاها و زمین‌های فاقد اعیانی دارای کاربری مسکونی، اداری و تجاری تحت تملک خود و افراد تحت تکفل را حداکثر تا پایان مرداد هر سال پرداخت نمایند. چنانچه مالکیت ملک مذکور تغییر نماید، پرداخت مالیات سالانه موضوع این ماده از سال انتقال، برعهده مالک جدید است.</p> <p>تبصره ۶- پرداخت عوارض یا مالیات مذکور در این ماده، پس از موعد مقرر قانونی و ابلاغ، موجب تعلق جریمه‌ای (در هنگام وصول) به میزان دو و نیم درصد (۲/۵٪) به‌ازای هر ماه نسبت به مدت تأخیر خواهد بود.</p> <p>تبصره ۷- ثبت نقل و انتقال املاکی که به‌موجب این ماده برای آنها مالیات وضع گردیده است، قبل از پرداخت بدهی مالیاتی مورد انتقال شامل مالیات بر دارایی، نقل و انتقال قطعی و اجاره ممنوع است. متخلف از حکم این جزء در پرداخت مالیات متعلقه مسئولیت تضامنی دارد.</p> <p>۵- به دولت اجازه داده می‌شود براساس پیشنهاد سازمان برنامه و بودجه کشور و متناسب با نرخ تورم اعلامی از سوی مرکز آمار ایران سالانه نسبت به کاهش یا افزایش قیمت پایه تعیین شده فوق‌الذکر اقدام و مراتب را ابلاغ نماید.</p> <p>تبصره ۸- مبالغ و نصاب‌های مذکور در این ماده هماهنگ با نرخ تورم، هر سال یک‌بار به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی و تصویب هیئت وزیران قابل تعدیل است.</p> <p>تبصره ۹- آیین‌نامه اجرایی این بند ظرف مدت ۶ ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون، توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی (سازمان امور</p>	<p>سیاست‌های کلی نظام اداری و جزء «۳» بند «۹» سیاست‌های کلی نظام قانون گذاری است.</p> <p>۶. مطابق با جزء (۷-۵) تذکرات شماره ۱۰۲/۳۶۱۵۸ مورخ ۱۴۰۱/۱۲/۲۳ شورای نگهبان درخصوص لایحه بودجه کل کشور سال (۱۴۰۲)، عبارت «اقدام نموده» در بند «۳» به عبارت «اقدام کند» اصلاح شود.</p> <p>۷. حکم بند «۴»، از این جهت که به ماده (۱۳۹) قانون مالیات‌های مستقیم مقید است یا خیر، محل ابهام است.</p> <p>۸. مطابق با جزء (۱۲-۵) نظر شماره ۱۰۲/۳۶۱۵۸ مورخ ۱۴۰۱/۱۲/۲۳ شورای نگهبان، منظور از عبارت «افراد تحت تکفل» مندرج در بند «۴»، از این حیث که شامل افراد محجور نیز می‌شود یا خیر، ابهام دارد؛ لذا مغایر با بند «۱۳» سیاست‌های کلی نظام اداری و جزء «۳» بند «۹» سیاست‌های کلی نظام قانون گذاری است.</p> <p>۱۰. در بند «۵»، اعطای صلاحیت تغییر قیمت پایه به هیئت وزیران، مغایر اصول (۵۱) و (۸۵) قانون اساسی است.</p>	<p>قیمت پایه تعیین شده فوق‌الذکر اقدام و مراتب را ابلاغ نماید.</p>

پیشنهاد‌های اصلاحی	نظر کارشناسی	ماده
<p>مالیاتی کشور) و وزارت کشور با همکاری وزارت راه و شهرسازی تهیه می‌شود و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.</p>		
<p>حذف</p>	<p>پیشنهاد می‌شود که هرگونه معافیت و اعمال تخفیف در هزینه‌های برق و گاز در بودجه سنواتی پیش‌بینی شود.</p> <p>در صورت اصرار نمایندگان محترم مبنی بر تصویب این بند پیشنهاد می‌شود با رعایت آیین‌نامه داخلی مجلس، حکم این ماده به ترتیب اولویت به یکی از دو مورد زیر الحاق یابد:</p> <p>۱. به‌عنوان تبصره «۲» به ماده (۱۰) قانون اصلاح الگوی مصرف انرژی</p> <p>۲. به‌عنوان تبصره «۴» به ماده (۱) قانون هدمند کردن یارانه‌ها</p> <p>مطابق با بند «۱۱» نظر شماره ۱۰۳۶۶۶/۰۱۰۱ مورخ ۱۴۰۱/۱۲/۲۱ هیئت عالی نظارت بر حسن اجرای سیاست‌های کلی نظام در خصوص لایحه بودجه کل کشور سال (۱۴۰۲)، حکم این ماده به دلیل عدم شفافیت بودجه‌ای، مغایر جزء «۱» بند «۳» سیاست‌های کلی برنامه هفتم است.</p>	<p>ماده ۲۲- کلیه واحدهای آموزشی مدارس دولتی وزارت آموزش و پرورش در صورت رعایت الگوی مصرف از پرداخت هزینه‌های برق، گاز و آب معاف هستند هرگونه اعطای معافیت غیر از این ماده ممنوع می‌باشد.</p>
<p>ماده ۲۳- دولت مکلف است بیست‌وهفت صدم درصد (۰/۲۷) از کل نه (۹) درصد موضوع مالیات بر ارزش افزوده را از طریق ردیف‌های درآمدی و هزینه‌های مربوط برای توسعه ورزش مدارس، ورزش همگانی، ورزش روستایی و عشایری، ورزش بانوان و زیرساخت‌های ورزش به‌ویژه در حوزه جانبازان و معلولان اختصاص دهد. این مبلغ از طریق ردیف‌های مربوط به وزارت ورزش و جوانان شصت درصد (۰/۶۰) و وزارت آموزش و پرورش چهل درصد (۰/۴۰) و پس از مبادله موافقت‌نامه به این وزارتخانه‌ها با رعایت موارد زیر اختصاص می‌یابد:</p> <p>۱- این اعتبار فقط در استان‌ها هزینه می‌گردد.</p> <p>این مبلغ در ردیف‌های مربوط به اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای استان‌ها در بودجه سنواتی پیش‌بینی می‌شود.</p>	<p>این حکم، نسخه جدیدی از ماده (۹۴) قانون برنامه پنج‌ساله ششم توسعه است که به‌واسطه تصویب در این لایحه، تبدیل به حکمی دائمی خواهد شد. تعریف منبع درآمدی پایدار برای پرداختن به امر ورزش همگانی اقدام مثبتی است که در سال‌های گذشته نیز توانسته است به ایجاد امکانات ورزشی در نقاط مختلف کشور (به‌ویژه استان‌های کمتر برخوردار) منجر شود و لذا اصل موضوع مورد تأیید است. با این وجود نگرش این ماده با ابهامی مواجه است: از آنجاکه تخصیص بودجه یا از مجرای اعتبارات دستگاه‌های اجرایی کشور (جدول ۷ قوانین بودجه سنواتی) یا از مجرای اعتبارات استانی (جدول ۱۰ قوانین بودجه سنواتی) انجام می‌شود، تعیین سهم برای وزارتخانه‌های ورزش و جوانان و آموزش و پرورش با جزء «۱» این ماده (هزینه‌کرد به‌صورت استانی) ناسازگار است. لذا پیشنهاد می‌شود این اعتبارات جهت اجرای طرح‌های عمرانی با موضوع توسعه ورزش مدارس و ورزش همگانی در اختیار استان‌ها قرار گیرد.</p>	<p>ماده ۲۳- دولت مکلف است بیست‌وهفت صدم درصد (۰/۲۷) از کل نه درصد (۹) موضوع مالیات بر ارزش افزوده را از طریق ردیف‌های درآمدی و هزینه‌های مربوط برای توسعه ورزش مدارس، ورزش همگانی، ورزش روستایی و عشایری، ورزش بانوان و زیرساخت‌های ورزش به‌ویژه در حوزه جانبازان و معلولان اختصاص دهد. این مبلغ از طریق ردیف‌های مربوط به وزارت ورزش و جوانان شصت درصد (۰/۶۰) و وزارت آموزش و پرورش چهل درصد (۰/۴۰) و پس از مبادله موافقت‌نامه به این وزارتخانه‌ها با رعایت موارد زیر اختصاص می‌یابد:</p>

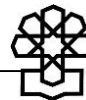
پیشنهادهای اصلاحی	نظر کارشناسی	ماده
<p>تبصره ۱- از مجموع عوارض و مالیات نه (۹) درصدی موضوع قانون مالیات بر ارزش افزوده قبل از توزیع آن منابع بین ذی‌نفعان، مبلغ مندرج در این ماده کسر خواهد شد.</p> <p>تبصره ۲- پرداخت هرگونه وجهی از بودجه کل کشور به هر شکل و به هر نحو به ورزش حرفه‌ای ممنوع است و در حکم تصرف غیرقانونی در وجوه و اموال دولتی است.</p>	<p>همچنین در سال‌های گذشته طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای در استان‌های کشور از محل این اعتبارات شروع شده است که جابه‌جایی آن می‌تواند منجر به افزایش تعداد طرح‌های نیمه‌تمام در کشور و اتلاف منابع عمومی شود.</p> <p>پیشنهاد می‌شود با رعایت آیین‌نامه داخلی مجلس، مفاد این ماده با اصلاحات عبارتی، بند «۲» ماده (۳۸) قانون مالیات بر ارزش افزوده را اصلاح کند.</p>	<p>۱. این اعتبار فقط در استان‌ها هزینه می‌گردد.</p> <p>۲. از مجموع عوارض و مالیات نه (۹) درصدی موضوع قانون مالیات بر ارزش افزوده قبل از توزیع آن منابع بین ذی‌نفعان، مبلغ مندرج در این ماده کسر خواهد شد.</p> <p>تبصره - پرداخت هرگونه وجهی از بودجه کل کشور به هر شکل و به هر نحو به ورزش حرفه‌ای ممنوع است و در حکم تصرف غیرقانونی در وجوه و اموال دولتی است.</p>
<p>تبصره ۳- دولت مکلف است یک‌پنجم از منابع این بند را برای ازدواج و اشتغال جوانان به‌عنوان سهم وزارت ورزش و جوانان هزینه نماید.</p>	<p>با توجه به اینکه احکام مواد (۷۳) و (۹۴) برنامه ششم توسعه با حکم بند «۲» ماده (۵۵) قانون مالیات بر ارزش افزوده در تاریخ ۱۴۰۰/۳/۲ نسخ شده‌اند، لذا استناد به قانونی منسوخ محل اشکال است که این امر در لایحه بودجه ۱۴۰۲ پیشنهادی دولت به مجلس نیز انجام گرفت و اصلاح گردید. بنابراین پیشنهاد می‌گردد که متن این ماده اصلاح گردد و عبارت «دولت مکلف است یک‌پنجم از منابع این بند را برای ازدواج و اشتغال جوانان به‌عنوان سهم وزارت ورزش و جوانان هزینه نماید.» جایگزین گردیده که این عبارت عیناً در قانون بودجه ۱۴۰۲ نیز وجود دارد.</p> <p>همچنین پیشنهاد می‌شود که ماده (۲۴) به‌عنوان تبصره «۳» ماده (۲۳) تعیین شود. مطابق با جزء (۵-۱۳) نظر شماره ۱۰۲/۳۶۱۵۸ مورخ ۱۴۰۱/۱۲/۲۳ شورای نگهبان، با توجه به نسخ مواد (۷۳) و (۹۴) قانون برنامه پنج‌ساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، ذکر موارد مذکور واجد ابهام است؛ لذا مغایر با بند «۱۳» سیاست‌های کلی نظام اداری و جزء «۳» بند «۹» سیاست‌های کلی نظام قانون‌گذاری است.</p> <p>نظر به اینکه حکم این ماده، منجر به اصلاح ماده (۳۸) قانون مالیات بر ارزش افزوده می‌شود، پیشنهاد می‌شود با رعایت آیین‌نامه داخلی مجلس، مفاد این ماده با اصلاحات عبارتی، بند «۲» ماده (۳۸) قانون مالیات بر ارزش افزوده را اصلاح کند.</p>	<p>ماده ۲۴ - دولت مکلف است یک‌پنجم از منابع درآمدی ماده (۹۴) قانون برنامه پنج‌ساله ششم توسعه اقتصادی اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و یک‌پنجم از منابع درآمدی ماده (۷۳) قانون مذکور را برای ازدواج و اشتغال جوانان به‌عنوان سهم وزارت ورزش و جوانان هزینه نمایند.</p>

پیشنهاد‌های اصلاحی	نظر کارشناسی	ماده
	نظر به اینکه حکم این ماده، منجر به اصلاح بند «ت» ماده (۳۵) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور، عبارت «واریز به خزانه‌داری کل کشور» به عبارت «واریز به حساب تمرکز وجوه درآمد شرکت‌های دولتی نزد خزانه‌داری کل کشور» اصلاح می‌شود.	ماده ۲۵- در ماده (۳۵) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور، عبارت «واریز به خزانه‌داری کل کشور» به عبارت «واریز به حساب تمرکز وجوه درآمد شرکت‌های دولتی نزد خزانه‌داری کل کشور» اصلاح می‌شود.
	این ماده درباره صادرکنندگانی است که مواد اولیه را وارد کرده و قصد استفاده آن در کالاهای صادراتی را دارند. در این حکم گمرک موظف به استرداد هزینه‌های حقوق ورودی و هزینه‌های انبارداری واردکننده طی ۱۵ روز شده است. هدف سیاست‌گذار از دریافت این هزینه‌ها جلوگیری از رسوب واردات و لذا اختلال در صادرات است. لذا تعیین مهلت زمانی ۱۵ روزه برای تسویه هزینه‌های فوق از محل تنخواه دریافتی از خزانه‌داری کل کشور اقدامی مثبت است. پیشنهاد می‌شود با رعایت آیین‌نامه داخلی مجلس، مفاد این ماده با اصلاحات عبارتی، حسب مورد و متناسباً، به ماده (۶۶) و تبصره «۲» ماده (۴۵) قانون امور گمرکی الحاق یابد.	ماده ۲۶- گمرک جمهوری اسلامی ایران موظف است پس از تأیید اسناد مربوط نسبت به استرداد حقوق ورودی مواد و قطعات وارداتی که در کالاهای صادراتی مورد استفاده قرار گرفته‌اند، موضوع مواد (۶۶) ^۱ تا (۶۸) قانون امور گمرکی و هزینه انبارداری موضوع تبصره «۲» ماده (۴۵) قانون امور گمرکی، ظرف پانزده روز از محل تنخواه دریافتی از خزانه‌داری کل کشور که تا پایان سال تسویه می‌نماید، اقدام کند.
	اصطلاحات دخانیات و محصولات دخانی باید توسط مقنن تعریف شوند. پیشنهاد می‌شود با رعایت آیین‌نامه داخلی مجلس، مفاد این ماده به‌عنوان تبصره به ماده (۱۰) قانون محاسبات عمومی کشور مصوب سال ۱۳۶۶ الحاق یابد.	ماده ۲۷- وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است درآمدهای حاصل از صدور مجوز توزیع دخانیات و حق انحصار دریافتی بابت واردات و تولید محصولات دخانی را به حساب درآمد عمومی نزد خزانه‌داری کل کشور واریز کند.

۱. ماده ۶۶- حقوق ورودی اخذ شده از عین کالای وارداتی که از کشور صادر می‌گردد و مواد، کالاهای مصرفی و لوازم بسته‌بندی خارجی به‌کاررفته یا مصرف شده در تولید، تکمیل یا بسته‌بندی کالای صادر شده با رعایت مقررات این قانون و آیین‌نامه اجرایی آن با مآخذ زمان ورود کالا باید به صادرکننده مسترد گردد.

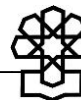
۲. ماده ۴۵- در مواردی که بین گمرک و اظهارکننده جز در موارد مجاز، مشروط یا ممنوع بودن کالا اختلاف حاصل شود و ترخیص کالا براساس نظر گمرک مستلزم پرداخت مبلغی بیش از آنچه اظهار شده است گردد، اظهارکننده می‌تواند حقوق ورودی را براساس اظهار خود، نقدی و به‌طورقطع پرداخت و تفاوت و جریمه احتمالی را به‌صورت سپرده نقدی یا ضمانتنامه بانکی تودیع و کالا را ترخیص کند.

تبصره ۲- هزینه انبارداری موضوع این ماده جز در مواردی که مرجع تحویل‌گیرنده به هر دلیل قادر به تحویل کالا نباشد از محل اعتباری که هم‌ساله در قانون بودجه به این منظور پیش‌بینی می‌شود تأمین و توسط گمرک به مرجع تحویل‌گیرنده پرداخت می‌شود. بار مالی اضافی ناشی از اجرای این قانون از محل درآمدهای حاصل از اجرای آن تأمین می‌گردد.

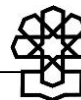
پیشنهادهای اصلاحی	نظر کارشناسی	ماده
<p>ماده ۲۸- ارزش خرید مواد معدنی برای واحدهای فراوری مواد معدنی در صورت ارائه صورتحساب الکترونیکی موضوع ماده (۱) قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مؤدیان مصوب ۱۳۹۸ و تأیید شده مطابق ماده (۹۵) قانون مالیات‌های مستقیم و آیین‌نامه اجرایی آن به‌عنوان هزینه قابل قبول مالیاتی مورد قبول واقع می‌شود. فهرست واحدهای فراوری مواد معدنی تا پایان فروردین ماه هر سال توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت به سازمان امور مالیاتی کشور ارائه می‌شود. با هدف محاسبه ارزش دقیق حقوق مالکانه معادن، سازمان مذکور موظف است اطلاعات مرتبط با این ماده را در اختیار وزارت صنعت، معدن و تجارت قرار دهد.</p>	<p>این حکم به ایجاد شفافیت در صورتحساب‌های خرید و فروش معادن به‌منظور جلوگیری از سوءاستفاده و فرار از پرداخت حق بهره مالکانه می‌شود. این حکم خوب و مفیدی برای کشور است و تصویب آن توصیه می‌شود. تعریف صورتحساب الکترونیک اگر به قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مؤدیان مستند شود بهتر و شایسته‌تر است؛ زیرا ابر دقت متن قانون می‌افزاید و از ایجاد ابهام در اجرا جلوگیری می‌کند. پیشنهاد می‌شود با رعایت آیین‌نامه داخلی مجلس، مفاد این ماده به‌عنوان تبصره به بند «۱» ماده (۱۴۸) قانون مالیات‌های مستقیم الحاق یابد.</p>	<p>ماده ۲۸- ارزش خرید مواد معدنی برای واحدهای فراوری مواد معدنی در صورت ارائه صورتحساب الکترونیکی تأیید شده مطابق ماده (۹۵) قانون مالیات‌های مستقیم و آیین‌نامه اجرایی آن به‌عنوان هزینه قابل قبول مالیاتی مورد قبول واقع می‌شود. فهرست واحدهای فراوری مواد معدنی تا پایان فروردین ماه هر سال توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت به سازمان امور مالیاتی کشور ارائه می‌شود. با هدف محاسبه ارزش دقیق حقوق مالکانه معادن، سازمان مذکور موظف است اطلاعات مرتبط با این ماده را در اختیار وزارت صنعت، معدن و تجارت قرار دهد.</p>
	<p>۱. نظر به اینکه حکم این ماده، منجر به اصلاح مواد (۱۲) و (۱۴) قانون معادن با اصلاحات بعدی آن می‌شود، پیشنهاد می‌شود با رعایت آیین‌نامه داخلی مجلس، مفاد این ماده به‌عنوان تبصره به ماده (۱۴) قانون معادن الحاق یابد. ۲. مطابق با جزء (۶-۵) نظر شماره ۱۰۲/۳۶۱۵۸ مورخ ۱۴۰۱/۱۲/۲۳ شورای نگهبان، عضویت سازمان برنامه و بودجه و وزارت امور اقتصادی و دارایی در شورای عالی معادن از این جهت که رئیس سازمان یا وزیر مربوطه عضو شورا خواهند بود یا نماینده این دو دستگاه، واجد ابهام است؛ لذا مغایر با بند «۱۳» سیاست‌های کلی نظام اداری و جزء «۳» بند «۹» سیاست‌های کلی نظام قانون‌گذاری است.</p>	<p>ماده ۲۹- سازمان برنامه و بودجه کشور و وزارت امور اقتصادی و دارایی در تعیین و بازنگری نرخ حقوق دولتی معادن به ترکیب اعضای شورای عالی معادن اضافه می‌شوند.</p>
حذف	<p>۱. اگر قرار است صندوق مذکور به توسعه شبکه ملی اطلاعات بپردازد لازم است همه دستگاه‌های دخیل در این توسعه در لایه‌های مختلف شبکه ملی اطلاعات (خدمات پایه کاربردی، کاربران و... که نوعاً در اسناد مصوب مرکز ملی فضای مجازی بدان اشاره شده) همچون وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و سازمان صدا و سیما حضور داشته‌باشند؛ درحالی‌که تنها نام وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات به‌عنوان نهاد تخصصی زیرساخت شبکه ملی اطلاعات در این ماده ذکر شده‌است.</p>	<p>ماده ۳۰- به دولت اجازه داده می‌شود به‌منظور شتاب‌بخشی به توسعه شبکه ملی اطلاعات، ارتقا و نوسازی زیرساخت‌های ارتباطی و توسعه تار (فیبر) نوری منازل و کسب‌وکارها، صندوقی تحت عنوان صندوق توسعه شبکه ملی اطلاعات در سقف پست‌های سازمانی و اعتبارات مصوب وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات ایجاد نماید.</p>

پیشنهاد‌های اصلاحی	نظر کارشناسی	ماده
	<p>۲. همچنین به نظر می‌رسد که صندوق‌های مشابه صندوق مورد اشاره در متن این ماده در حال حاضر در ساختار اجرایی کشور وجود دارد (همچون صندوق نوآوری و شکوفایی) و نیازی به ایجاد صندوق جدید احساس نمی‌شود.</p> <p>۳. منابع و مصارف این صندوق مشخص نیست و موجب عدم شفافیت خواهد شد.</p> <p>۱. واژه فیبر مغایر اصل پانزدهم قانون اساسی است، لذا باید حذف شود.</p> <p>۲. تأسیس صندوق توسعه شبکه ملی اطلاعات مغایر بند «۱۶» سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی و بند «۱۰» سیاست‌های کلی نظام اداری است. می‌توان از ظرفیت شرکت ارتباطات زیرساخت یا سازمان فناوری اطلاعات بدون ایجاد تشکیلات جدید بهره گرفت.</p> <p>۳. تعیین منابع صندوق مذکور توسط هیئت‌وزیران به دلیل ماهیت تقنینی آن مغایر اصل (۸۵) قانون اساسی است.</p> <p>۴. ماهیت حقوقی صندوق دارای ابهام است لذا به دلیل عدم شفافیت مغایر بند «۱۳» سیاست‌های کلی نظام اداری و جزء «۳» بند «۹» سیاست‌های کلی نظام قانون‌گذاری است.</p> <p>در صورت اصرار نمایندگان محترم بر تصویب این ماده، پیشنهاد می‌شود با رعایت آیین‌نامه داخلی مجلس، مفاد این ماده به احکام قانون وظایف و اختیارات وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات مصوب سال ۱۳۸۲ الحاق یابد.</p>	<p>اساسنامه و منابع این صندوق به پیشنهاد مشترک وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات سازمان اداری و استخدامی کشور و سازمان برنامه و بودجه کشور با همکاری بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه و به تصویب هیئت‌وزیران می‌رسد.</p>
	<p>۱. در بند «۱» منظور از واژه دولت معلوم نیست و لذا به دلیل عدم شفافیت مغایر بند «۱۳» سیاست‌های کلی نظام اداری و جزء «۳» بند «۹» سیاست‌های کلی نظام قانون‌گذاری است.</p> <p>۲. در بند «۱» عبارت «به دولت اجازه داده می‌شود» به عبارت «وزارت نیرو مکلف است» تغییر یابد.</p> <p>۳. در بند «۲» واژه مجازند به واژه مکلفند تغییر یابد.</p> <p>پیشنهاد می‌شود با رعایت آیین‌نامه داخلی مجلس، مفاد بند «۱» این ماده به‌عنوان تبصره به ماده (۱۱) قانون تشکیل شرکت‌های آب و فاضلاب الحاق، و بند «۲» این</p>	<p>ماده ۳۱-</p> <p>۱. به دولت اجازه داده می‌شود تا ده (۱۰) درصد وجوه حاصل از منابع دریافتی از مشترکان داخل شهرها که اقدام به تفکیک ملک و افزایش واحد می‌نمایند (موضوع ماده (۱۱) قانون تشکیل شرکت‌های آب و فاضلاب - مصوب ۱۳۶۹- با اصلاحات و الحاقات بعدی) را صرف اصلاح شبکه آب روستایی همان استان براساس شاخص</p>

پیشنهادهای اصلاحی	نظر کارشناسی	ماده
	<p>ماده به ذیل تبصره «۳» قانون ایجاد تسهیلات برای توسعه طرح‌های فاضلاب و بازسازی شبکه‌های آب شهری، الحاق یابد.</p>	<p>جمعیت و کمبود آب شرب سالم در هر یک از شهرستان‌های آن استان نماید.</p> <p>۲. شرکت‌های آب و فاضلاب استانی مجازند تا ده (۱۰) درصد از وجوه حاصل از اجرای تبصره «۳» قانون ایجاد تسهیلات برای توسعه طرح‌های فاضلاب و بازسازی شبکه‌های آب شهری - مصوب ۱۳۷۷- با اصلاحات و الحاقات بعدی را برای تسریع در اجرا و توسعه طرح‌های ایجاد تأسیسات آب و فاضلاب با اولویت اجرای طرح‌های ایجاد و بازسازی فاضلاب در روستاهای همان بخش هزینه نمایند.</p>
حذف.	<p>به دلیل در جریان بودن لایحه «حفاظت رودخانه‌ها و کاهش خطرات سیل» در مجلس شورای اسلامی و مطرح شدن شرایط مختلف مواجهه و مدیریت سیل در لایحه مذکور، پیشنهاد می‌شود موضوع این ماده در قالب این لایحه مورد بررسی قرار گیرد تا از تفرق، موازی‌کاری و هم‌پوشانی موضوع در چند قانون جلوگیری شود.</p> <p>۱. عبارت «حقوق دولتی و رعایت ملاحظات محیط زیستی و حقوق ذی‌نفعان» دارای ابهام است و لذا به دلیل عدم شفافیت معیار بند «۱۳» سیاست‌های کلی نظام اداری و جزء «۳» بند «۹» سیاست‌های کلی نظام قانون‌گذاری است.</p> <p>۲. نظر به اینکه حکم این ماده، منجر به اصلاح حکم مواد (۱۰) و (۳۵) قانون معادن با اصلاحات بعدی آن می‌شود، در صورت اصرار نمایندگان محترم مبنی بر تصویب این ماده، پیشنهاد می‌شود با رعایت آیین‌نامه داخلی مجلس، مفاد این ماده به‌عنوان ماده (۴۸) مکرر به قانون توزیع عادلانه آب، الحاق یابد.</p> <p>۳. عبارت «از تاریخ ابلاغ این قانون» از جهت مشخص نبودن ابلاغ‌کننده و ابلاغ‌شونده، دارای ابهام است.</p>	<p>ماده ۳۲- به‌منظور پیشگیری و بازسازی خسارت ناشی از سیل و ساماندهی و لایروبی رودخانه‌ها به شرکت‌های آب منطقه‌ای استان‌ها و سازمان آب و برق خوزستان اجازه داده می‌شود بهره‌برداری از مصالح مازاد رودخانه‌ای را از طریق مزایده به پیمانکاران و بهره‌برداران شن و ماسه (با به‌کارگیری پیمانکاران دارای صلاحیت) به شرط واریز حقوق دولتی و رعایت ملاحظات محیط زیستی و حقوق ذی‌نفعان واگذار نماید. در صورت وصول درآمد مازاد بر عملیات تعیین شده در قرارداد، منابع حاصله به حساب درآمد عمومی نزد خزانه‌داری کل کشور واریز و در چارچوب موافقت‌نامه متبادله با سازمان برنامه و بودجه کشور صرف سر دهنه‌سازی و ساماندهی رودخانه‌های کشور می‌شود. آیین‌نامه اجرایی این ماده ظرف یک ماه از تاریخ ابلاغ این قانون توسط وزارت نیرو تهیه و ابلاغ می‌گردد.</p>

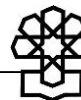
پیشنهاد‌های اصلاحی	نظر کارشناسی	ماده
حذف	<p>به دلیل در جریان بودن لایحه «حفاظت رودخانه‌ها و کاهش خطرات سیل» در مجلس شورای اسلامی و مطرح شدن شرایط مختلف مواجهه و مدیریت سیل در لایحه مذکور، پیشنهاد می‌شود موضوع این ماده در قالب لایحه مذکور مورد بررسی قرار گیرد تا از تفرق، موازی‌کاری و هم‌پوشانی موضوع در چند قانون جلوگیری شود.</p> <p>۱. عضویت رئیس کل دادگستری استان در کارگروه مغایر اصول (۵۷) و (۶۰) قانون اساسی است.</p> <p>۲. واژه مجازند به واژه مکلفند تغییر یابد.</p> <p>۳. نظر به اینکه حکم این ماده، منجر به اصلاح حکم مواد (۱۰) و (۳۵) قانون معادن با اصلاحات بعدی آن می‌شود، در صورت اصرار نمایندگان محترم مبنی بر تصویب این ماده، پیشنهاد می‌شود با رعایت آیین‌نامه داخلی مجلس، مفاد این ماده به‌عنوان تبصره به ماده (۳۵) قانون معادن الحاق یابد.</p>	<p>ماده ۳۳- به منظور تسریع در جبران خسارت و ترمیم خرابی‌های ناشی از وقوع سیل و جلوگیری از افزایش خسارت، کارگروهی مرکب از استاندار یا معاون عمرانی وی (رئیس کارگروه)، مدیرعامل آب منطقه‌ای استان و حسب مورد مدیر عامل سازمان آب و برق خوزستان برای این استان، مدیرکل مدیریت بحران استان مدیرکل صنعت معدن و تجارت استان و رئیس کل دادگستری استان مجازند متناسب با میزان خسارت و خرابی برآورد شده با پیشنهاد فرماندار شهرستان ذی‌ربط، مجوز ترک تشریفات مزایده برای بهره برداری از مصالح مازاد رودخانه‌ای و خاک مازاد آب‌بندان‌ها برای پیمانکاران که در راستای جبران خسارت و ترمیم خرابی‌های سیل به کار گرفته شده‌اند را صادر کنند. واگذاری بهره برداری از مصالح مازاد رودخانه‌ای برای ساماندهی و لایروبی رودخانه مربوط در محدوده شهرها از طریق ترک تشریفات مزایده به شهرداری همان شهر و وزارت راه و شهرسازی توسط شرکت‌های آب منطقه‌ای استان‌ها و حسب مورد سازمان آب و برق خوزستان برای این استان مجاز می‌باشد.</p>
حذف	<p>محاسبه تعرفه آب فعالیت‌های کشاورزی در مناطق صنعتی، با توجه به ناچیز بودن بهای آب کشاورزی، می‌تواند زمینه‌ساز سوءاستفاده در این زمینه شود. پیشنهاد می‌شود این ماده در قانون دائمی قید نشود.</p> <p>نظر به اینکه حکم این ماده، منجر به اصلاح بند «الف» ماده (۳) قانون هدفمند کردن یارانه‌ها از جهت تحدید جواز دولت در تعیین قیمت آب می‌شود، در صورت اصرار نمایندگان محترم بر تصویب، پیشنهاد می‌شود با رعایت آیین‌نامه داخلی</p>	<p>ماده ۳۴- تعرفه آب مصرفی کشت‌های گلخانه‌ای و کشاورزی صنعتی در شهرک‌های صنعتی نواحی صنعتی و شهرک‌های کشاورزی به نرخ مصوب فعالیت‌های کشاورزی محاسبه می‌گردد.</p>

پیشنهادهای اصلاحی	نظر کارشناسی	ماده
	مجلس، مفاد این ماده به عنوان تبصره «۳» به ماده (۳) قانون هدفمند کردن یارانه‌ها الحاق یابد.	
<p>مجتمع و شهرک‌های کشاورزی مصوب هیئت وزیران از مزایای مندرج در ماده (۸۱) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) - مصوب ۱۳۹۳ بهره‌مند می‌گردند.</p> <p>تبصره ۱- وزارت جهاد کشاورزی مکلف است هر شش ماه یکبار گزارش عملکرد شهرک‌های کشاورزی را در ارتقای ضریب خودکفایی دانش بنیان در محصولات راهبردی، استقرار زنجیره ارزش و اشتغال‌زایی پایدار برای روستائیان، به کمیسیون کشاورزی، آب، منابع طبیعی و محیط زیست مجلس شورای اسلامی ارائه نماید.</p> <p>تبصره ۲- دستورالعمل جانمایی، طراحی، احداث و توسعه شهرک‌های کشاورزی، با اولویت بخشی به استقرار شهرک‌های مذکور در اراضی زراعی درجه یک و دو؛ رعایت سامان عرفی و حقوق ارتفاقی؛ رعایت ضوابط محیط زیستی و به کارگیری دانش‌آموختگان واجد صلاحیت، توسط وزارت جهاد کشاورزی ظرف سه ماه از ابلاغ این قانون تدوین و ابلاغ می‌شود.</p> <p>تبصره ۳- وزارت جهاد کشاورزی مکلف به راستی آزمایی و نظارت بر جلوگیری از تغییر کاربری اراضی کشاورزی می‌باشد. نظارت بر جلوگیری از تغییر کاربری اراضی در شهرک‌های کشاورزی می‌نمایند، مکلف به قلع و قمع تأسیسات ایجاد شده، اعاده به وضعیت سابق و پرداخت جریمه‌ای معادل با سه برابر ارزش روز کاربری جدید می‌شوند و کلیه امتیازهای</p>	<p>از آنجایی که سوابق فعالیت‌های در حال انجام در شهرک‌های کشاورزی نشان‌دهنده وجود برخی از ایرادهای جدی و بنیادی است که منجر به عدم تحقق اهداف ذکر شده برای احداث این شهرک‌ها شده است لذا ضروری است الزامات اعمال هرگونه سیاست حمایتی مرتبط با توسعه شهرک‌های کشاورزی مورد تأکید قرار گیرد. از جمله این الزامات می‌توان به افزایش تولید محصولات راهبردی زراعی در اراضی درجه یک در این شهرک‌ها در قالب مناطق ویژه؛ توسعه زنجیره ارزش، راستی آزمایی و نظارت بر فعالیت‌های شهرک‌ها، حفظ حقوق جوامع محلی در واگذاری اراضی تسهیل فضای کسب و کار و به کارگیری دانش‌آموختگان واجد صلاحیت اشاره کرد.</p> <p>پیشنهاد می‌شود با رعایت آیین‌نامه داخلی مجلس، مفاد این ماده با اصلاحات عبارتی به ماده (۸۱) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) الحاق یابد.</p>	<p>ماده ۳۵- مجتمع و شهرک‌های کشاورزی مصوب هیئت وزیران از مزایای مندرج در ماده (۸۱) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) - مصوب ۱۳۹۳ - بهره‌مند می‌گردند.</p>

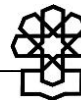
۱. ماده ۸۱- وزارتخانه‌های نیرو، نفت و ارتباطات و فناوری اطلاعات مکلفند، نسبت به تأمین آب، برق، گاز و امکانات مخابراتی شهرک‌ها و نواحی صنعتی و مناطق ویژه اقتصادی تا درب واحدهای صنعتی و معدنی مستقر در شهرک‌ها و نواحی صنعتی و معدنی و منطقه ویژه اقتصادی اقدام کنند. سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور موظف است اعتبار مورد نیاز را در لایحه بودجه سنواری به این منظور پیش‌بینی کند.

پیشنهاد‌های اصلاحی	نظر کارشناسی	ماده
<p><u>متعلقه از آنها سلب می‌گردد.</u></p> <p><u>تبصره ۴- وزارت جهاد کشاورزی مکلف است شهرک‌های کشاورزی که با هدف ارتقای ضریب خودکفایی و مدیریت یکپارچه و دانش‌بنیان در اراضی زراعی درجه یک و دو احداث می‌شوند را در اولویت برخورداری از امتیازات موضوع این ماده قرار دهد.</u></p>		
<p>ماده ۳۶- بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است حداکثر یک ماه پس از ابلاغ این قانون، طی دستورالعملی امکان پذیرش محصولات تولیدی کشاورزان در قالب نظام قبض انبار، پروانه چرای دام، پروانه چاه کشاورزی، سند مالکیت اراضی کشاورزی، ضمانت زنجیره‌ای، حساب یارانه و اسناد مالکیت ماشین‌آلات کشاورزی را به‌عنوان وثیقه و تضمین بازپرداخت تسهیلات دریافتی روستاییان، کشاورزان، دامداران سنتی و عشایر در بانک‌های دولتی و خصوصی و مؤسسات اعتباری غیربانکی فراهم نماید. <u>وزارت جهاد کشاورزی، مکلف است حداکثر ظرف شش ماه از ابلاغ این قانون، آیین‌نامه اجرایی تأمین مالی نوین روستایی را با تأکید بر توسعه بانک‌داری بنگاه‌های کوچک و متوسط، سازوکارهای مشارکت در سرمایه‌گذاری و صکوک اجاره و مساقات و مضاربه تدوین و به تصویب هیئت‌وزیران برساند.</u></p>	<p>این ماده به موضوع پذیرش پروانه چرای دام؛ پروانه چاه کشاورزی؛ سند مالکیت اراضی کشاورزی؛ ضمانت زنجیره‌ای و حساب یارانه به‌عنوان وثیقه و تضمین بازپرداخت تسهیلات دریافتی روستاییان، کشاورزان، دامداران سنتی و عشایر از بانک‌های دولتی، خصوصی و مؤسسات اعتباری غیربانکی پرداخته‌است. در این ماده، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف به تهیه دستورالعملی برای ابلاغ این موضوع به بانک‌ها و مؤسسات مذکور شده‌است. گفتنی است در قوانین متعدد، از جمله ماده (۱۰) «قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی»، مصوب ۱۳۸۹/۰۴/۲۳ و نیز تبصره «۲» از ماده (۳) «قانون حمایت از توسعه و ایجاد اشتغال پایدار در مناطق روستایی و عشایری با استفاده از منابع صندوق توسعه ملی» مصوب ۱۳۹۶/۰۶/۱۴، پذیرش چنین اسناد و ابزارهایی، به‌عنوان وثیقه به‌منظور اعطای تسهیلات به کشاورزان، تکلیف شده‌است؛ با این وجود، تأکید بر آن در لایحه الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۳) نیز اقدام مناسبی در راستای تسهیل در تأمین مالی کشاورزان، به‌ویژه تولیدکنندگان خرد است. علاوه بر این، پیشنهاد می‌شود پذیرش اسناد مالکیت ماشین‌آلات کشاورزی و نیز محصولات تولیدی روستاییان و عشایر به‌عنوان وثیقه در قالب نظام قبض انبار نیز به موارد فوق‌الذکر افزوده شود. همچنین از آنجایی که هدف این بحث کاهش محرومیت روستاییان از منابع بانکی بوده است ولی در عمل هدف مذکور چندان تحقق نیافته، لذا باید موضوع جایگزینی الگوهای تأمین مالی سنتی مبتنی بر وثیقه با الگوهای تأمین مالی نوین از جمله توسعه بانک‌داری بنگاه‌های کوچک و</p>	<p>ماده ۳۶- بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است حداکثر یک ماه پس از ابلاغ این قانون طی دستورالعملی امکان پذیرش پروانه چرای دام، پروانه چاه کشاورزی، سند مالکیت اراضی کشاورزی، ضمانت زنجیره‌ای و حساب یارانه را به‌عنوان وثیقه و تضمین بازپرداخت تسهیلات دریافتی روستاییان کشاورزان دامداران سنتی و عشایر در بانک‌های دولتی و خصوصی و مؤسسات اعتباری غیربانکی فراهم نماید.</p>

پیشنهاد‌های اصلاحی	نظر کارشناسی	ماده
	<p>متوسط و مشارکت در سرمایه‌گذاری از طریق صکوک اجاره و مساقات و مضاربه تأکید شود.</p> <p>۱. صلاحیت بانک مرکزی در وضع دستورالعمل مغایر اصل (۱۳۸) قانون اساسی است.</p> <p>۲. لازم است عبارت پس از ابلاغ این قانون حذف شود.</p> <p>پیشنهاد می‌شود با رعایت آیین‌نامه داخلی مجلس، مفاد این ماده به‌عنوان ماده (۱۷) مکرر به قانون عملیات بانکی بدون ربا (بهره) الحاق یابد.</p>	
حذف	<p>تکلیف این ماده مبنی بر مجاز دانستن انجام فعالیت کشاورزی در اراضی مورد اختلاف کشاورزان با ادارات منابع طبیعی استان‌ها، تا زمان تعیین تکلیف نهایی در کمیته‌های رفع تداخلات جهادسازندگی، به‌معنای تهدید منابع ملی است؛ به‌عبارتی تا زمان صدور رأی قطعی در کمیته‌های رفع تداخلات، نباید حکم کرد که اراضی مورد اختلاف، دارای کاربری کشاورزی باشند یا منابع طبیعی. اساساً سپردن اختیار بهره‌برداری از یک عرصه مورد اختلاف به یکی از طرفین دعوا، تا زمان تعیین تکلیف آن منطقی نیست؛ کمااینکه در خصوص اراضی مورد اختلاف کشاورزان و منابع طبیعی، ممکن است این اراضی در حین بهره‌برداری کشاورزی، خاصیت و کیفیت اولیه خود را از دست داده و امکان ارائه خدمات طبیعی و کارکردهای محیط زیستی سابق را نداشته‌باشند. ضمن اینکه ممکن است در این مدت، تخلف تغییر کاربری این اراضی از کشاورزی به غیرکشاورزی نیز رخ دهد (اتفاقی که در حال حاضر و با وضعیت فعلی ارزش زمین، به هیچ‌عنوان دور از ذهن نیست) و در این صورت، رسیدگی به پرونده اختلافی سابق با پرونده تغییر کاربری جدید توأم شده و قطعاً زمان بیشتری برای بازگرداندن این عرصه‌ها به منابع طبیعی لازم خواهد بود. نکته اینجاست که در فرایند طولانی بازپس‌گیری، قطعاً این عرصه‌ها کارکرد اصلی خود را از دست خواهند داد. با توجه به مواد ذکر شده می‌توان گفت حکم این ماده، با بندهای «۲» و «۳» از «سیاست‌های کلی منابع طبیعی» ابلاغی ۱۳۷۹/۱۲/۲۰ و بند «۶» از «سیاست‌های کلی محیط‌زیست» ابلاغی ۱۳۹۴/۰۸/۲۶، مبنی بر حفاظت و بهره‌برداری بهینه از منابع طبیعی براساس استعداد و توان اکولوژیک آنها و مقابله با</p>	<p>ماده ۳۷- کاشت در زمین‌های کشاورزی مورد اختلاف کشاورزان با ادارات منابع طبیعی استان‌ها که پرونده آنها در نوبت بررسی قرار دارد با رعایت نظریه شماره (۵۹۰۸) فقهای شورای نگهبان مورخ ۱۳۷۳/۱/۲۴ تا زمان تعیین تکلیف نهایی در کمیته‌های رفع تداخلات جهادسازندگی از جانب خود کشاورز بلامانع است.</p>

پیشنهاد‌های اصلاحی	نظر کارشناسی	ماده
	<p>عوامل ناپایداری این منابع، مغایر است و لذا حذف ماده (۳۷) لایحه الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۳) پیشنهاد می‌شود.</p> <p>۱. واژه کمیته مغایر اصل (۱۵) قانون اساسی است و لذا باید معادل فارسی آن جایگزین شود.</p> <p>در صورت اصرار نمایندگان محترم بر تصویب این حکم، پیشنهاد می‌شود با رعایت آیین‌نامه داخلی مجلس، مفاد این ماده به‌عنوان تبصره «۳» به ماده (۹) قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی الحاق یابد.</p>	
	<p>۱. واژه پرسنل مغایر اصل پانزدهم قانون اساسی است و لذا باید حذف شود.</p> <p>۲. نظر به اینکه حکم این ماده، منجر به اصلاح ماده (۱۲۱) قانون مدیریت خدمات کشوری می‌شود، پیشنهاد می‌شود با رعایت آیین‌نامه داخلی مجلس، مفاد این ماده به‌عنوان ماده (۱۲۱ مکرر) به قانون مدیریت خدمات کشوری الحاق یابد.</p>	<p>ماده ۳۸- پرداخت حقوق و مزایای کارکنان پرسنل شرکت‌های آب و فاضلاب استانی و شرکت‌های توزیع برق استان‌ها که به‌صورت مأمور در شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور و شرکت مادر تخصصی مدیریت تولید، انتقال و توزیع نیروی برق ایران توانیر ارائه خدمت می‌نمایند، از محل منابع داخلی شرکت‌های استانی مذکور، بلامانع است.</p>
	<p>عبارت سایر روش‌ها دارای ابهام است و لذا به‌دلیل عدم شفافیت مغایر بند «۱۳» سیاست‌های کلی نظام اداری و جزء «۳» بند «۹» سیاست‌های کلی نظام قانون‌گذاری است.</p> <p>پیشنهاد می‌شود با رعایت آیین‌نامه داخلی مجلس، مفاد این ماده به‌عنوان تبصره بند «ن» ماده (۱) قانون تأسیس وزارت نیرو با اصلاحات بعدی آن الحاق یابد.</p>	<p>ماده ۳۹- وزارت نیرو مکلف است به‌منظور کاهش هدر رفت آب در شبکه‌های توزیع و خطوط انتقال آب شرب از طریق نشت‌یابی و رفع نشت و همچنین رفع انشعابات غیرمجاز، در قالب مشارکت با بخش غیردولتی و با استفاده از سازوکار بیع متقابل یا سایر روش‌ها در قالب قراردادهای منعقد شده جهت تأمین منابع آبی اعم از آب یا پساب معادل تمام یا بخشی از آب صرفه‌جویی شده، پساب یا منابع آبی غیرمتعارف را از طریق اصلاح شبکه‌های توزیع در اختیار سرمایه‌گذار جهت استفاده در مصارف صنعت قرار دهد.</p>

پیشنهاد‌های اصلاحی	نظر کارشناسی	ماده
<p>ماده ۴۰- وزارت نیرو مکلف است ظرف سه ماه از ابلاغ این قانون نسبت به باز تخصیص آب مصرفی رشته‌فعالیت‌های صنایع و معادن و ابلاغ زمانبندی آب جایگزین با اولویت منابع آبی نامتعارف در هماهنگی با وزارت صنعت، معدن و تجارت اقدام نماید. بهای آب تحویلی / برداشتی رشته‌فعالیت‌های صنایع و معادن از منابع آبی در پایان زمانبندی ابلاغ‌شده «براساس آیین‌نامه‌ای که وزارت نیرو با همکاری وزارت صمت متناسب با قیمت تمام شده و تأثیرگذاری آن در زنجیره ارزش محصول حداکثر تا معادل متوسط بهای تمام شده طرح‌های اجرایی جایگزین تأمین و براساس آخرین فهرست بهای ابلاغی در محدوده استقرار صنایع تدوین می‌شود» معادل متوسط بهای تمام شده طرح‌های اجرایی جایگزین تأمین و براساس آخرین فهرست بهای ابلاغی در محدوده استقرار صنایع تعیین می‌گردد. در پایان زمانبندی ابلاغ‌شده وزارت نیرو مجاز است صد (۱۰۰) درصد بهای آب را از این در صنایع و معادن دریافت نماید. شهرک‌ها و نواحی صنعتی و صنایع و معادن مشمول این ماده دریافت تسهیلات و مزایده استفاده از پساب در اولویت می‌باشند. کلیه منابع حاصله به حساب درآمد شرکت مدیریت منابع آب ایران نزد خزانه‌داری کل کشور واریز و ماهانه و متناسب با وصول درآمد تا سقف مصوب در بودجه سالانه شرکت با تأیید رئیس مجمع عمومی (وزیر نیرو) صرف احداث و تکمیل طرح‌های اولویت‌دار تأمین و انتقال آب از جمله پایداری تأمین آب شرب، بهره‌برداری، مرمت و بازسازی تأسیسات برق آبی، آب‌رسانی به روستاها با اولویت مناطق محروم، تکمیل طرح‌های نیمه تمام منابع آب، جلوگیری از آلودگی منابع آبی، اجرای طرح‌های احیا و تعادل بخشی منابع آب زیرزمینی و آب‌رسانی به شهرک‌ها و نواحی صنعتی و مناطق ویژه اقتصادی هزینه می‌شود. دستورالعمل نحوه محاسبه</p>	<p>نکته حائز اهمیت این است در متن لایحه از عبارت «معادل متوسط بهای تمام شده طرح‌های اجرایی جایگزین تأمین» استفاده شده است که ابهام دارد. به نظر می‌آید هدف از این عبارت استفاده از جایگزینی پساب و آب دریا باشد که در این صورت حداقل هزینه از حدود بازه ۳ تا ۱۰ هزار تومان فعلی به بیش از یک یورو (در مواردی به ۴ یورو هم می‌رسد و متوسط حدود ۲ یورو) خواهد بود که در این صورت هزینه تأمین آب به‌ویژه برای صنایع آب‌بر زیاد خواهد شد.</p> <p>الگوی مناسب برای تعیین هزینه می‌بایست متناسب با قیمت تمام شده محصول و تأثیری که بر مصرف‌کننده نهایی می‌گذارد و همچنین تأثیری که محصول بر تولیدی بر محصولات دیگر دارد مبتنی بوده و سلیقه‌ای و بدون ضابطه نباشد که در این صورت ملاحظه صنعت هم در نظر گرفته شده است.</p> <ol style="list-style-type: none"> ۱. واژه دستورالعمل باید به واژه آیین‌نامه تغییر یابد. ۲. صلاحیت سازمان برنامه و بودجه کشور در وضع دستورالعمل مغایر اصل (۱۳۸) قانون اساسی است. ۳. عبارت «از ابلاغ این قانون» با توجه به حکم ماده (۲) قانون مدنی حذف شود. ۴. نظر به اینکه حکم این ماده، منجر به اصلاح تبصره «۳» ماده (۲۱) قانون توزیع عادلانه آب می‌شود، پیشنهاد می‌شود با رعایت آیین‌نامه داخلی مجلس، مفاد این ماده به ذیل تبصره «۳» ماده (۲۱) قانون توزیع عادلانه آب الحاق یابد. ۵. مطابق با جزء (۷-۶) تذکرات شماره ۱۰۲/۳۶۱۵۸ مورخ ۱۴۰۱/۱۲/۲۳ شورای نگهبان در خصوص لایحه بودجه کل کشور سال (۱۴۰۲)، قبل از عبارت «کلیه منابع حاصله به حساب درآمد شرکت مدیریت منابع آب ایران نزد خزانه‌داری کل کشور واریز» فاعل جمله ذکر شود. 	<p>ماده ۴۰- وزارت نیرو مکلف است ظرف سه ماه از ابلاغ این قانون نسبت به باز تخصیص آب مصرفی رشته فعالیت‌های صنایع و معادن و ابلاغ زمانبندی آب جایگزین با اولویت منابع آبی نامتعارف در هماهنگی با وزارت صنعت، معدن و تجارت اقدام نماید. بهای آب تحویلی / برداشتی رشته‌فعالیت‌های صنایع و معادن از منابع آبی در پایان زمانبندی ابلاغ‌شده معادل متوسط بهای تمام شده طرح‌های اجرایی جایگزین تأمین و براساس آخرین فهرست بهای ابلاغی در محدوده استقرار صنایع تعیین می‌گردد. در پایان زمانبندی ابلاغ‌شده وزارت نیرو مجاز است صد (۱۰۰) درصد بهای آب را از این در صنایع و معادن دریافت نماید. شهرک‌ها و نواحی صنعتی و صنایع و معادن مشمول این ماده دریافت تسهیلات و مزایده استفاده از پساب در اولویت می‌باشند. کلیه منابع حاصله به حساب درآمد شرکت مدیریت منابع آب ایران نزد خزانه‌داری کل کشور واریز و ماهانه و متناسب با وصول درآمد تا سقف مصوب در بودجه سالانه شرکت با تأیید رئیس مجمع عمومی (وزیر نیرو) صرف احداث و تکمیل طرح‌های اولویت‌دار تأمین و انتقال آب از جمله پایداری تأمین آب شرب، بهره‌برداری، مرمت و بازسازی تأسیسات برق آبی، آب‌رسانی به روستاها با اولویت مناطق محروم، تکمیل طرح‌های نیمه تمام منابع آب، جلوگیری از آلودگی منابع آبی، اجرای طرح‌های احیا و تعادل بخشی منابع آب زیرزمینی و آب‌رسانی به شهرک‌ها و نواحی صنعتی و مناطق ویژه اقتصادی هزینه می‌شود. دستورالعمل نحوه محاسبه</p>

پیشنهاد‌های اصلاحی	نظر کارشناسی	ماده
<p>دستورالعمل نحوه محاسبه بهای تمام شده و نحوه مصرف توسط وزارت نیرو با هماهنگی سازمان برنامه و بودجه کشور تهیه و ابلاغ می‌گردد.</p>		<p>بهای تمام شده و نحوه مصرف توسط وزارت نیرو با هماهنگی سازمان برنامه و بودجه کشور تهیه و ابلاغ می‌گردد.</p>
<p>ماده ۴۱ - در راستای حفاظت از محیط‌زیست و حفظ انفال کشور، سازمان محیط‌زیست کشور و سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری کشور از پرداخت هزینه دادرسی دعاوی، معاف می‌باشد.</p>	<p>در این ماده تکلیف شده‌است که در راستای حفاظت از محیط‌زیست و حفظ انفال کشور، سازمان حفاظت از محیط‌زیست کشور از پرداخت هزینه دادرسی دعاوی معاف شود. با توجه به اینکه در حال حاضر صیانت از بخش عمده‌ای از انفال کشور شامل جنگل‌ها، مراتع، بیابان‌ها و حوزه‌های آبخیز کشور به عهده «سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری کشور» است، ضروری است این سازمان نیز در طرح دعاوی کیفری و حقوقی، در شمول معافیت از پرداخت هزینه و دادرسی دعاوی ذکر شده در ماده (۴۱) قرار گیرد.</p> <p>نظر به اینکه حکم این ماده، منجر به اصلاح قوانین ناظر بر لزوم پرداخت هزینه دادرسی (مواد (۵۳)، (۵۴) و (۵۲۹) قانون آیین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب (در امور مدنی) مصوب ۱۳۷۹/۱/۲۱ با اصلاحات بعدی آن و مواد (۵۵۹) تا (۵۶۵) قانون آیین دادرسی کیفری) می‌شود، باید از حیث تنقیحی و اصول قانون‌نویسی (موضوع‌بند «۹» سیاست‌های کلی نظام قانون‌گذاری ابلاغی ۱۳۹۸/۷/۶ مقام معظم رهبری)، در قالب اصلاح قانون مزبور، تهیه شود و مورد رسیدگی و تصویب قرار گیرد.</p> <p>پیشنهاد می‌شود با رعایت آیین‌نامه داخلی مجلس، مفاد این ماده به‌عنوان تبصره به ماده (۶) قانون حفاظت و بهسازی محیط‌زیست الحاق یابد.</p> <p>مطابق با جزء (۷-۲) نظر شماره ۱۰۲/۳۶۱۵۸ مورخ ۱۴۰۱/۱۲/۲۳ شورای نگهبان، از جهت عدم تعیین تکلیف جبران هزینه دادرسی در صورت محکومیت طرف مقابل سازمان، واجد ابهام است؛ لذا مغایر با بند «۱۳» سیاست‌های کلی نظام اداری و جزء «۳» بند «۹» سیاست‌های کلی نظام قانون‌گذاری است.</p>	<p>ماده ۴۱- در راستای حفاظت از محیط‌زیست کشور و حفظ انفال کشور، سازمان محیط‌زیست کشور از پرداخت هزینه دادرسی دعاوی معاف می‌باشد.</p>

پیشنهادهای اصلاحی	نظر کارشناسی	ماده
	<p>در راستای حمایت تحصیلی و آموزشی از مشمولان ماده (۶۶) قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران، درج این حکم مثبت ارزیابی می‌شود.</p> <p>نظر به اینکه حکم این ماده، منجر به اصلاح قوانین ناظر بر اداره دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی شهریه‌بگیر از قبیل مصوبه جلسه ۵۱۴ مورخ ۱۳۸۲/۱/۱۹ شورای عالی انقلاب فرهنگی با عنوان «تفویض تصویب آیین‌نامه مالی و معاملاتی دانشگاه آزاد اسلامی و سایر مؤسسات آموزش عالی غیردولتی و غیرانتفاعی به هیئت امنای آنان» می‌شود، باید از حیث تنقیحی و اصول قانون‌نویسی (موضوع‌بند «۹» سیاست‌های کلی نظام قانون‌گذاری ابلاغی ۱۳۹۸/۷/۶ مقام معظم رهبری)، در قالب اصلاح قانون مزبور، تهیه شود و مورد رسیدگی و تصویب قرار گیرد.</p> <p>پیشنهاد می‌شود با رعایت آیین‌نامه داخلی مجلس، مفاد این ماده به‌عنوان تبصره به ماده (۶۶) قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران الحاق یابد.</p>	<p>ماده ۴۲- در راستای اجرای ماده (۶۶) قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی شهریه‌بگیر مجاز نیستند به‌دلیل عدم پرداخت هزینه شهریه از ثبت‌نام شرکت در امتحانات و یا ارائه مدرک تحصیلی به مشمولان این ماده خودداری نمایند.</p>
حذف	<p>اگر هدف وزارت میراث‌فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی از الحاق فعالیت‌های معاونت سوم (گردشگری) غایب در عنوان صندوق توسعه صنایع‌دستی و فرش دستباف و احیا و بهره‌برداری از بناها و اماکن تاریخی فرهنگی می‌باشد، عنوان جدید بهتر است به صندوق حمایت از میراث‌فرهنگی، توسعه گردشگری و صنایع دستی تغییر نام پیدا کند. اینکه بر مبنای هدف حمایت از صنایع‌دستی و میراث‌فرهنگی، عنوان این دو از صندوق حذف شود و تغییر نام به اسم گردشگری صورت گیرد، اقدام مناسبی نیست.</p> <p>در صورتی که مبنای این تغییر، عملکرد صندوق است، لازم است تا در مورد آن ارزیابی عملکرد مستندی صورت گیرد و مسائل آن مورد بررسی قرار گیرد تا تغییر نام به مثابه حذف صورت مسئله جلوه ننماید.</p> <p>لازم به ذکر است شکل‌گیری صندوق مذکور به‌واسطه بند «ز» ماده (۱۱۴) قانون برنامه چهارم توسعه صورت گرفته و به‌موجب ماده (۸) قانون حمایت از هنرمندان، استادکاران و فعالان صنایع‌دستی و درخواست‌های متعدد برای الحاق حوزه‌های دیگر فرش دستباف و صنایع‌دستی، موجب تغییرات متعددی در اساسنامه شده‌است (آخرین تغییر اساسنامه مربوط به ۱۴۰۱/۴/۷ است).</p>	<p>ماده ۴۳- با هدف حمایت از اقتصاد، گردشگری صنایع‌دستی و میراث‌فرهنگی، نام صندوق توسعه صنایع‌دستی و فرش دستباف و احیا و بهره‌برداری از بناها و اماکن تاریخی فرهنگی به <u>صندوق توسعه گردشگری</u> تغییر می‌یابد. اصلاحات اساسنامه جدید بر پایه مأموریت محوله، توسط وزارت میراث‌فرهنگی گردشگری و صنایع‌دستی (مسئول) و سازمان برنامه و بودجه کشور ظرف مدت سه ماه پس از تصویب این قانون تهیه و به تصویب هیئت‌وزیران می‌رسد.</p>

پیشنهاد‌های اصلاحی	نظر کارشناسی	ماده
	<p>چنین تغییر عنوانی در صورتی که در محتوای صندوق تأثیری نداشته باشد، فاقد ارزش کارشناسی و در صورتی که موجب حذف تلاش‌های صورت گرفته تقنینی در سال‌های اخیر باشد، مطلوب نیست. بنابراین تغییر پیشنهادی در این ماده غیرکارشناسی ارزیابی می‌شود.</p> <p>علاوه بر این، اگر مقصود از این پیشنهاد حمایت از فعالان گردشگری در قالب صندوقی با ماهیت «عمومی - غیردولتی» است می‌توان از ظرفیت موجود در ساختار وزارت میراث‌فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی استفاده و شرکت مادر تخصصی توسعه ایرانگردی و جهانگردی را به صندوق تخصصی حوزه گردشگری تبدیل نمود. البته در این صورت باید در خصوص وظایف شرکت مورد نظر، تعیین تکلیف شود تا خلأ و یا هم‌پوشانی صلاحیتی رخ ندهد.</p> <p>۱. ماهیت حقوقی صندوق دارای ابهام است لذا به دلیل عدم شفافیت مغایر بند «۱۳» سیاست‌های کلی نظام اداری و جزء «۳» بند «۹» سیاست‌های کلی نظام قانون‌گذاری است.</p> <p>۲. نظر به اینکه حکم این ماده، منجر به اصلاح ماده (۸) قانون حمایت از هنرمندان، استادکاران و فعالان صنایع‌دستی می‌شود، پیشنهاد می‌شود با رعایت آیین‌نامه داخلی مجلس، مفاد این ماده با اصلاحات عبارتی به عنوان اصلاحیه ماده (۸) قانون حمایت از هنرمندان، استادکاران و فعالان صنایع دستی لحاظ شود.</p> <p>نظر به در جریان بودن لایحه اهداف، وظایف و اختیارات وزارت میراث‌فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی به شماره ثبت ۸۸۸ می‌توان با رعایت آیین‌نامه داخلی مجلس، مفاد این ماده را در آن لایحه گنجانند.</p>	
حذف	<p>عدم الزام به پیمان‌سپاری یعنی این ارز می‌تواند صرف خروج سرمایه شود. اگرچه میزان صادرات مزبور زیاد نیست اما به جای معافیت‌دهی به این موارد می‌توان بازگشت ارز را تسهیل کرد و مهم‌ترین مسئله هم نرخ ارزی است که این صادرکنندگان مجبور به فروش در آن نرخ می‌شوند.</p>	<p>ماده ۴۴- اخذ هرگونه تعرفه و عوارض صادراتی و الزام به پیمان‌سپاری ارزی و تعهد بازگشت ارز حاصل از صادرات در خصوص صادرات صنایع‌دستی (به‌استثنای فرش) به‌جز میزان ارزش مواد اولیه مصرف شده ممنوع است.</p>

پیشنهاد‌های اصلاحی	نظر کارشناسی	ماده
	<p>۱. نظر به اینکه حکم این ماده، منجر به اصلاح ماده (۱۲۶) قانون امور گمرکی (مستظهر به ماده (۲۳) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور)، ماده (۱۳) قانون مقررات صادرات و واردات، ماده (۲) مکرر قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز (مستظهر به تبصره «۶» ماده (۱۲) قانون اصلاح قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز مصوب ۱۴۰۰/۱۱/۱۰) می‌شود، در صورت اصرار نمایندگان محترم مبنی بر تصویب این حکم پیشنهاد می‌شود با رعایت آیین‌نامه داخلی مجلس، مفاد این ماده به قانون مقررات صادرات و واردات الحاق یابد.</p> <p>۲. مطابق با جزء (۸-۶) نظر شماره ۱۰۲/۳۶۱۵۸ مورخ ۱۴۰۱/۱۲/۲۳ شورای نگهبان، اطلاق حکم ماده (۴۴) نسبت به مواردی که پیمان‌سپاری ارزی براساس مصالح کشور است، مغایر بند «۱۲» اصل سوم قانون اساسی شناخته شد.</p> <p>۳. مطابق با بند «۱» نظر شماره ۱۰۳۶۹۵/۰۱۰۱ هیئت عالی نظارت بر حسن اجرای سیاست‌های کلی نظام در خصوص لایحه بودجه کل کشور سال (۱۴۰۲) مورخ ۱۴۰۱/۱۲/۲۳، حکم این ماده از حیث ایجاد استثنای قانونی، مغایر جزء «۱۰» بند «۹» سیاست‌های کلی نظام قانون‌گذاری، از جهت ایجاد چالش برای نظارت بر برخی منابع ارزی کشور مغایر بند «۹» سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی، از حیث منتفی ساختن ارزآوری مثبت برخی محصولات صادراتی مغایر بند «۱۰» سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی و از حیث ایجاد رویه غیرشفاف مغایر بند «۱۹» سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی است.</p>	

۳. جمع‌بندی

مطابق بررسی کارشناسی انجام‌شده، ۳۳ ماده از ۴۴ ماده ابتدایی لایحه الحاق بخشی از مقررات مالی به قانون تنظیم برخی از مقررات مالی دولت (۳) بدون تغییر و یا با انجام اصلاحاتی قابل قبول بوده و دایمی شدن آن توصیه می‌شود. همچنین با توجه به لزوم دائمی شدن تبصره‌های دارای ماهیت غیر بودجه‌ای و یا دارای ماهیت قانون دائمی و نه یک ساله در قانون بودجه سال ۱۴۰۲ و به دلیل محدودیت‌های ایجاد شده در اصلاحات اخیر قانون آیین نامه داخلی مجلس شورای اسلامی برای تصویب تبصره‌های غیر بودجه‌ای، تصویب کلیات لایحه الحاق ۳ از نظر کارشناسی توصیه می‌شود. به جهت تسریع تصویب لایحه مذکور تا پیش از ارسال لایحه بودجه سال ۱۴۰۳ پیشنهاد می‌شود تنها احکام مصوب مجلس در قانون بودجه سال ۱۴۰۲ قابلیت دائمی شدن در الحاق (۳) را داشته‌باشند.

منابع و مآخذ

۱. بررسی لایحه بودجه ۱۴۰۲ (۸): درآمدهای مالیاتی، شماره مسلسل، ۱۸۹۳۵.
۲. بررسی لایحه برنامه هفتم توسعه (۵۸): موضوعات راهبردی بخش عمومی (نظام مالیاتی)، شماره مسلسل ۱۹۱۶۱.

مرکز پژوهش های مجلس شورای اسلامی

تهران، خیابان پاسداران، روبروی پارک نیاوران (ضلع جنوبی، پلاک ۸۰۲)

تلفن: ۷۵۱۸۳۰۰۰ صندوق پستی: ۱۵۸۷۵-۵۸۵۵ پست الکترونیک: mrc@majles.ir

وبسایت: rc.majles.ir